

.....▶ **SOCIALE ECONOMIE**
VERRASSEND ALLEDAAGS.....▶

FRANKRIJK
HENEGOUWEN
HENEGOUWEN

MAANDAG 8 U:
OP WEG NAAR MIJN WERK

MEDEWERKER (BUURTGERICHTE
KINDEROPVANG STAMPERTJE)

SNEEUWRUIJEN
(OOSTKAMP IN ACTIE)

PLAATSEN VAN DAKISOLATIE
(WERKSPOR ROESELARE)

GROENONDERHOUD
(BUURTWERKING 'T PARK)

BANDENSPIJNING METEN
(BND KORTRIJK)

WAT IS LOKALE DIENSTENCONOMIE?

Lokale Diensteneconomie initiatieven maken een match tussen lokale noden en behoeften en de tewerkstelling van mensen die omwille van diverse redenen moeilijk werk vinden.

Door demografische (vergrijzing, geboortecijfers) en socio-economische ontwikkelingen (nood aan zorg, kinderopvang) ontstaan er talrijke behoeften waaraan momenteel niet of onvoldoende wordt tegemoetgekomen. Lokale diensteneconomie biedt hierop een antwoord. Deze diensten kunnen verleend worden aan individuen of aan buurten en wijken, zoals aanvullende thuiszorg, buurtgerichte kinderopvang, vervoer- en boodschappen-diensten, energiesnoeiers, het uitbaten van een fietsenstalling, sociale restaurants, groen- en buurtonderhoud, onderhoud van fiets- en wandelpaden, buurtsport, ... Via deze dienstverlening wordt er duurzame tewerkstel-

ling gecreëerd voor personen uit kansengroepen. De werknemers zijn minstens 1 jaar werkloos en hebben maximum een diploma hoger secundair onderwijs. De werknemers worden intensief begeleid zodat de kwaliteit van de dienstverlening en de arbeidsomstandigheden gewaarborgd zijn.

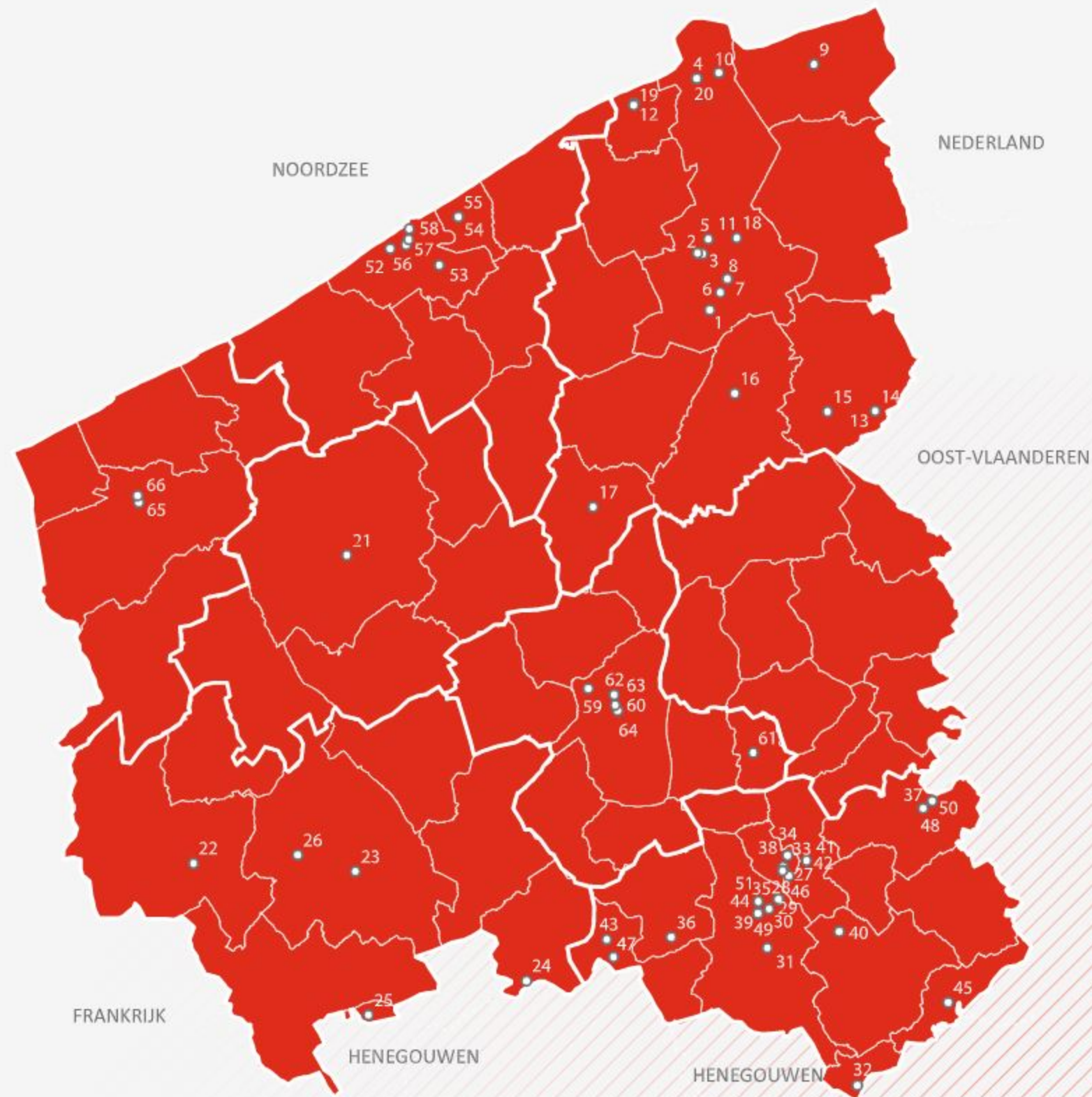
Verder is ook het participatieve karakter van de lokale diensten uniek: niet alleen de klanten en de buurtbewoners worden nauw betrokken bij de dienstverlening, ook de werknemers krijgen inspraak. De dienstverlening is vaak gericht naar een minder gegoed publiek, waardoor de prijzen kunnen variëren naargelang het inkomen van de klant. Het is belangrijk dat deze diensten niet-markt-verstorend zijn.

66 initiatieven lokale diensteneconomie in West-Vlaanderen

379 mensen aan het werk in West-Vlaamse lokale diensteneconomie

1	Aanleg en Onderhoud Recreatieve Routes	34	Buurdienst Spijker-Schardauw
2	De Blauwe Lelie	35	City-Mobiel vzw
3	Buurtsport OCMW brugge	36	De Vlashaard
4	Buurdienst ZOC OCMW Brugge	37	DieNAMO
5	De schakelaar	38	Eigen Gift Eigen Hulp
6	Fietspunt Brugge	39	Fietspunt Kortrijk
7	Fietspunt torhout	40	Gemeentebestuur Zwevegem
8	Klusjesdienst, fietskoerier, energiesnoeiers,	41	Hise
9	Kinderopvang De Duinhuisjes	42	Imog
10	Lokale diensten voor buurtgerichte kinderopvang De zocjes	43	Klusjesdienst OCMW Menen
11	Lokale diensten voor buurtgerichte kinderopvang Stampertje	44	Mobiel
12	Nabijheidsdienst in het Toerisme	45	OCMW Avelgem
13	Klusjesdienst - OCMW Beernem	46	OCMW Sociaal huis Kuurne
14	Proper en net - OCMW Beernem	47	OCMW Menen
15	Strijkatelier beregoed - OCMW Beernem	48	klusjesdienst thuiszorg
16	Buurtbedrijf Oostkamp In Actie	49	Soetkin
17	Sociale Koerierdienst	50	Tandem Sociale Werkplaats
18	Kinderwerking Sint-Jozef OCMW Brugge	51	Regionaal expertisecentrum voor flexibele en occasionele kinderopvang
19	SEB (Sociale economie Blankenbergel)	52	De Oostendse Haard
20	Zoc@home (OCMW Brugge)	53	Fietspunt oostende
21	Kinderdagverblijf Prutske	54	gemeentebestuur bredene (milieudienst)
22	Buurdienst Bellewijk	55	Nabijheidsdienst Toerisme
23	Buurdienst Het Seniorenteam	56	OCMW Oostende
24	Buurdienst 't Park	57	Stadsbestuur Oostende
25	De Wervel	58	Buurtgerichte Kinderopvang
26	Goed wonen Westhoek	59	Buurt en co (buurtdienst & buurtsport)
27	Kinderopvang De speelhoek BND Kortrijk	60	De Mandel Samenwerkende Bouwmaatschappij
28	Energiesnoeiers ZuidWVl	61	Poetshulp OCMW Ingelmunster
29	BND Kortrijk - Klusjesdienst	62	Klusjesdienst 't Werkt (OCMW Roeselare)
30	BND Kortrijk - Buurtsport	63	Buurtgerichte kinderopvang 'de Nestel' (OCMW Roeselare)
31	Bond Moyson thuishulp	64	Oppashulp voor mensen met verminderd zelfhulpvermogen
32	Buurdienst Spiere	65	Vrije Kinderdagverblijven Veurne
33	Buurt-Initiatieven Kuurne - BIK	66	OCMW Veurne

★ ° 2000
 👤 100-tal werknemers
 🏠 Kerkstraat 24
 8520 Kuurne
 🌐 www.bikvzw.be

BUURTINITIATIEVEN KUURNE (VZW BIK)

Jean Marie Viaene, coördinator van VZW Bik in Kuurne, wacht me op in wat ooit de living van een stijlvol herenhuis was. Nu is de ruimte het kloppend hart van BIK, of Buurtinitiatieven Kuurne. Maar die naam doet al lang geen recht meer aan wat de vzw allemaal doet. Jean Marie: "Het is wel allemaal begonnen hier in Kuurne, namelijk in Spijker en Schardauw met zwerfvuilacties, onderhoud van gebouwen, een buurthuis, ... een beetje de 'klassiekers', zeg maar. Toen werkten we nog onder lokaal bestuur, nu zijn we een onafhankelijke VZW. Dat maakt ons een stuk flexibeler om naar subsidies en projecten op zoek te gaan."

Die zoektocht wierp zeker zijn vruchten af. BIK is uitgegroeid tot een organisatie van meer dan 100 werknemers met 2 kinderdagverblijven, een klusjesdienst, een poetsdienst, een strijkdienst, een minder-mobiele centrale, een sociaal restaurant, een intercultureel huis, een computerlokaal en straks een Fair Trade-huis. De werking van BIK beperkt zich ook al lang niet meer tot Kuurne. Wervik, Wevelgem, Menen, Lendeledede ... BIK spreidt zijn vleugels uit over gans de regio.

Madina Uzuyeva, al bijna anderhalf jaar bij BIK

"Ik begon ooit in de klusjesdienst van BIK. Nu draai ik mee in het bureau voor algemene administratie (personeelszaken, facturatie van vervoersdienst,...) en onthaal. Alles is hier supertof, ik krijg veel kansen, ik leer veel bij, men luistert naar mij. De sfeer in BIK is top."

Jean Marie: "In één zin kan je ons niet omschrijven. BIK is ook vrij organisch gegroeid, niets lag op voorhand vast. Maar vanuit de capaciteiten van de medewerkers en de noden rondom ons groeide de dienstverlening. Een kinderopvang behoorde niet tot het oorspronkelijke plan. Maar het doelpubliek was er en ook een geschikte medewerker met jaren ervaring. De minder-mobiele centrale kwam er door een werkloze behanger die met het voorstel kwam. Intussen zijn er drie busjes met een lift." Hij gebruikt het woord niet graag, maar Jean-Marie kent de "markt" voor noden en behoeften. Een markt waar de klassieke economie nooit op inspeelt omwille van de kleine doelgroep, de centen en de kennis. "In de kinderopvang richten we ons op diegenen die niet in de reguliere terecht kunnen. Alleenstaande moeders bv. die hun kind slechts enkele uren willen wegdoen. Daaraan is huiswerk gekoppeld en eventueel vorming voor de ouders. Nu is bijna heel de regio vragende partij en puiten onze wachtlijsten uit."

Maar de markt krimpt ook, maak ik de bedenking. "Dat klopt", besluit Jean-Marie, "We denken nu bv. na over de zin van ons sociaal restaurant. De omgeving is geëvolueerd naar een publiek dat wel kookt maar andere noden heeft. Denk maar aan een gemeenschapsruimte of Nederlandse lessen. Dus evolueren we best mee met de omgeving. Bik is nooit af. Wie vastroest, blijft uiteindelijk steken."

"IN DE KINDEROPVANG RICHTEN WE ONS OP DIEGENEN DIE NIET IN HET REGULIERE CIRCUIT TERECHT KUNNEN."

BUURT- EN NABIJHEIDSDIENSTEN BND (KORTRIJK)

Net als de collega's in de sector, huizen onder het dak van BND Kortrijk verschillende diensten. Een buurtsportdienst, crèches, een klusjesdienst en de energiesnoeiers. Alleen al de naam van die laatste intrigeert om er meer over te weten. Steven Lapauw, Algemeen coördinator bij BND: "Het energiesnoeiersverhaal is in de eerste plaats een regionaal verhaal voor Zuid-West-Vlaanderen. Kortrijk is dus lang niet de enige gemeente waar energiesnoeiers actief zijn. Het principe is simpel. Onze energiesnoeiers gaan langs in woningen en voeren daar een scan uit. Die scan legt de pijn- en pluspunten van een woning bloot op vlak van energie."

In theorie kan iedereen een energiescan aanvragen, maar in de praktijk ligt de klemtoon op specifieke doelgroepen. De selectie gebeurt bij de gemeente of het OCMW. "Eens ter plaatse bij de bewoners starten we met een vragenlijst over hun energiegedrag. Daarna kijken we naar de facturen en volgen een aantal eerste tips. Bovendien is er een beperkt budget om al een aantal zaken te installeren zoals spaarlampen, buisisolatie, radiatorfolie of tochtstrips. In sommige gemeenten ligt dat budget zelfs tamelijk hoog", vertelt Steven.

Intussen bestaan er ook al opvolgingscans die peilen of de maatregelen effect sorteren. Steven: "Het heeft geen enkele zin om 20 spaarlampen in te draaien als de energie langs de ramen naar buiten vliegt. Een energiescan is de slechts de start naar een energiezuinige woning.

"ONZE SCANS BRENGEN DE PIJN- EN PLUSPUNTEN VAN EEN WONING IN KAART OP HET VLAK VAN ENERGIE."

- ★ ° 2006
- 👤 49 werknemers
- 🏠 Damastweversstraat 1
8500 Kortrijk
- 🌐 www.bndkortrijk.be

Daarom zetten we ook concrete acties op. Zo startten we hier met een groepsaankoop koelkasten. Verouderde types zijn vaak de grootste energieverlinders in huis. Daarom kunnen mensen hier voor een prikje een nieuwe kopen. Dankzij subsidies en kortingen werkt dit zeker niet marktverstorend. In de toekomst moeten we in die richting verder denken. Misschien moeten we aannemers gericht aanschrijven om bv. samen te werken rond dubbele beglazing."

Intussen schreven de energiesnoeiers al grote projecten op hun naam: gemeentehuis, sportcentrum en bibliotheek Avelgem, jeugdlokalen Wevelgem, Technische Dienst Harelbeke, enz. En verrassend genoeg doen ze ook heel andere zaken. Steven: "Bandenspanningsacties bijvoorbeeld. Verkeerde spanning op je banden kan tot een tankbeurt per jaar uitsparen. Vaak staan onze snoeiers op beurzen en markten om de spanning te controleren. Bedrijven vragen ons ook om op de parking hun wagenpark te controleren. Het is voor onze medewerkers ook interessant om eens afwisselend werk te doen. En het is een kleine moeite voor een duurzamer milieu."

Piet Callens, al zeven maanden aan de slag als energiesnoeier.

"Ik voer energiescans uit bij de mensen thuis en installeer ook de pakketjes. Het leuke aan deze job zijn de sociale contacten en het feit dat je mensen kan helpen. Daar krijg je veel voldoening van. We verrichten hier echt wel zinvol werk."

- ★ ° 2008 in opdracht van stad Roeselare
- 👤 30-tal werknemers
- 🏠 Kalkenstraat 14, Roeselare
- 🌐 www.buurtenco.be

BUURT & CO (ROESELARE)

De setting kan haast niet symbolischer. In een vroegere, militaire communicatiepost huizen nu de burelen van Buurt & Co. en ideale uitvalsbasis om hun antennes op de buurt en de bredere omgeving van Roeselare af te stemmen. "Buurt & Co detecteert enorm veel. We komen bijna overal in Roeselare en vangen dus heel veel signalen op van buurtbewoners. Met een zware term duiden we dat aan als 'noden en behoeften', maar vaak gaat het om een losliggende tegel die we aan de technische dienst melden."

Aan het woord is Bert Putman, directeur volwassenenwerking bij Sint-Idesbald, en verantwoordelijk voor Buurt & Co. Buurt & co is een overkoepelende naam voor de Buurtdienst Roeselare en Wingene en de buurtsportwerking. Vooral met de buurtdienst komt de organisatie in heel wat delen van de stad. De dienst werkt met een combinatie van betaalde werknemers en arbeidszorgmedewerkers. "Samen staan ze in voor algemeen onderhoud en logistieke ondersteuning in de stad, wat heel breed gaat. Zitbanken onderhouden, elektriciteitskastjes na de markt weghalen op dinsdag, tenten helpen opzetten en afbreken na events,

Maxim Muylle, reeds 3 jaar bij Buurt & Co

"Ik werk mee aan het groenonderhoud in het sportstadion hier vlakbij. Maar ook help ik met de folderbedeling, met onderhoud van kooitjes in het dierenasiel en zwerfvuil opruimen. De variatie van het werk is super, ik kan de gasten hier effectief ook iets aanleren. Op sociaal vlak geeft dat voldoening en betekenis."

"Met onze buurtsport bereiken we makkelijk honderden kinderen per jaar in de zomer en de winter. En we willen meer. Nu organiseren we bv. fietslessen, meestal op scholen. Mensen die nooit de kans kregen om te fietsen, kunnen dit leren met Buurtsport. Leren fietsen verhoogt ook hun mobiliteit en kansen op werk. Ook dit project groeide vanuit ons aanvoelen en een samenwerking met de stad", besluit Bert.

Daardoor leggen ze heel wat terrein af en zien ze ook heel veel. In overleg met de stad gaan we dan voorstellen formuleren. Het stopt dus niet bij onze basisopdracht. Zo startten we bv. zelf het sneeuwruimen op. Zorgbehoevenden kunnen bellen naar het sociaal huis en dan komen wij de stoep opruimen", zegt Bert.

Ook de Buurtsportwerking komt op heel wat plaatsen in de stad. Buurtsport stimuleert mensen om in hun eigen wijk of buurt actief met sport bezig te zijn. Dat kan helpen om hun sociaal isolement tegen te gaan of misschien een stap naar het verenigingsleven te zetten. Mensen communiceren via sport. Oorspronkelijk kwamen er vooral kinderen op af, maar buurtsport ziet ook meer en meer volwassenen.

"WE KOMEN BIJNA OVERAL IN ROESELARE EN VANGEN HEEL VEEL SIGNALLEN OP VAN BUURTBEWONERS."

SENIORENTEAM OCMW IEPER

Seniorenteam. De naam laat minder activiteiten vermoeden dan er in werkelijkheid gebeuren. Bij de opstart misschien nog wel, toen het team zich voornamelijk richtte op aanvullende diensten voor senioren. Maar al snel werd de dienstverlening breder. Coördinator Maarten Willems: "Oorspronkelijk vervoerden we vooral senioren naar de dagverzorgingscentra, naar de dienstencentra, naar een kaartnamiddag of zelfs naar een babyborrel of receptie. Maar al snel behoorde iedereen die sterk minder mobiel was tot ons cliënteel: mensen met een slechte knie, herstellend van een operatie of met een looprekje."

Op hetzelfde moment kwam er ook een boodschappendienst. Wie nog graag zelf zijn boodschappen doet, maar geen vervoer heeft, kan met het Seniorenteam mee naar één van de Ieperse warenhuizen. Een groot verschil met bv. een boodschappendienst die enkel lijstjes komt ophalen en bestellingen brengt. Belangrijker dan het middel is dan ook het doel. Maarten: "We geven mensen de mogelijkheid om buiten te komen, onder de mensen te komen. Zo werken we aan de zelfredzaamheid van een bepaalde groep mensen. Alles is beter dan thuis te vereenzamen."

Waar het reguliere circuit stopt, gaat het Seniorenteam verder. In plaats van shifts van 4 uur biedt het seniorenteam aanvullende poets- en opknaphulp aan voor minder uren en kleinere taken, zoals een koelkast eens reinigen. Ook voor tuinonderhoud en kleine klusjes kan je hier terecht. Op die manier zorgen we er voor dat zorgbehoevende personen langer in de eigen woning kunnen blijven wonen. Tot slot helpt het seniorenteam ook mensen verhuizen die daarvoor de middelen niet hebben.

"WE GEVEN MENSEN DE MOGELIJKHEID OM BUITEN TE KOMEN, ONDER DE MENSEN."

- ★ ° 2002
- 👥 18 werknemers
- 🏠 Dikkebusseweg 15a
8900 Ieper

"Wij steken onze voelantennes uit in de samenleving", besluit Maarten, "Door bevraging en samenwerking met andere diensten ontdekken we noden en behoeften waar er momenteel geen of te weinig antwoord op is. Er is, tenzij in de privé waar je veel betaalt, vaak geen alternatief voor onze service. We vinden onszelf dan ook voortdurend opnieuw uit. En dat langs twee kanten. We merken nu dat

andere zorgverleners ook kleine klusjes aanbieden als hulp. Misschien hoeven wij dat niet meer te doen. Langs de andere kant spelen we met nieuwe ideeën zoals het creëren van ontmoetingsplaatsen in de deelgemeenten waar er op sommige dagen ook iets kan gegeten worden. Daarmee zorgen we voor het antwoord op een vraag die al langer leeft."

Marianne Marchand werkt ongeveer 2 jaar bij Seniorenteam

"Ik vervoer mensen naar allerlei plaatsen: van en naar de dagcentra, naar sociale activiteiten of ik ga mee op boodschappen of ziekenbezoek. Het is leuk en dankbaar werk. Je haalt tenslotte mensen uit hun isolement."

DINSDAG 12 U:
LUNCH IN ECOCAFÉ ROESELARE

KRINGWINKEL ROESELARE

IJSEMMER
(WESTMADE)

SCHILDERWERKEN
(SOBO)

TRAPPEN IN HOUT
(CONSTRUCTIEF)

BIO GROENTEN EN FRUIT
(DE LOCHTING)

CONFITUUR
(DE GROENE KANS)

WAT ZIJN SOCIALE WERKPLAATSEN?

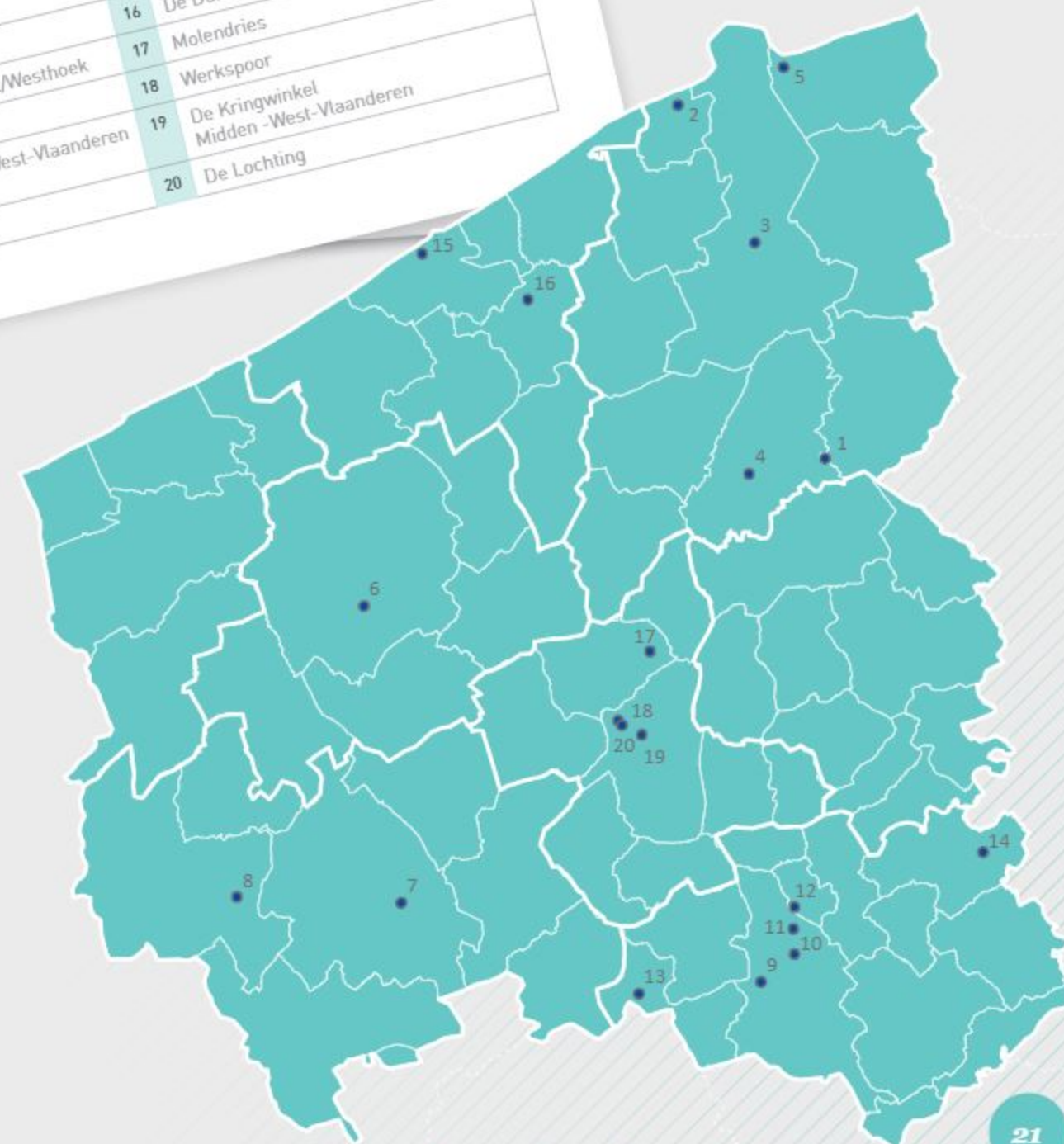
Een sociale werkplaats stelt mensen te werk die gedurende lange tijd geen job vinden in een klassiek bedrijf. De redenen kunnen zeer divers zijn en vaak gekoppeld aan hun persoonlijk leven, bvb gezondheidsproblemen, te korte scholing, gerechtelijke of andere moeilijkheden. Deze mensen met een zogenaamde psychosociale problematiek, minimum 5 jaar werkloos en laaggeschoold, krijgen in deze organisaties een nieuwe kans.

De sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen zijn actief in zeer diverse sectoren. Zo zijn ze gespecialiseerd in kringloopactiviteiten, in het onderhoud van openbaar groen en bossen, in de schoonmaak van gebouwen en bushokjes en in bouw en renovatie. Ze stellen energienoeiers te werk en ze zijn actief als sociale restaurants, zorgboerderijen, strijkwinkels, fietsherstelplaatsen en fietspunten of hebben een eigen tweesterrenhotel.

20 Sociale werkplaatsen in West-Vlaanderen

1110 mensen aan het werk in West-Vlaamse sociale werkplaatsen

1	Loca Labora	11	Constructef
2	Het Strijkatelier	12	WSW Waak
3	SOBO@werk	13	Veerkracht 4
4	Kringloopcentrum Leefbaar Wonen ('t Rad)	14	Tandem
5	Sociaal Atelier Knokke-Heist	15	Kringloopcentrum Kust
6	De Groene Kans	16	De Duinenwacht
7	Kringloopcentrum Westkust/Westhoek	17	Molendries
8	SOWEPO	18	Werkspoor
9	Kringloopcentrum Zuid-West-Vlaanderen	19	De Kringwinkel Midden -West-Vlaanderen
	Mobiel	20	De Lochting

www.sociale-ondernemingen.be

Van zodra je de ontvangstruimte van Constructief binnenstapt, heb je een mooi zicht op de werkateliers. Achter grote glaspartijen zie je een indrukwekkend arsenaal meubelen en de drukke bezigheden van de werknemers. Ook vanuit het bureau van Bart Wulbrecht, coördinator bij Constructief, kijk je meteen de ateliers binnen.

“Het typeert onze horizontale structuur, maar ook onze openheid”, vertelt Bart, “Iedereen moet hier het gevoel krijgen dat hij welkom is. Bovendien hebben we geen geheimen. Onze producten mogen gezien worden. Ze hebben goede prijs-kwaliteit verhouding. “Die producten zijn in eerste plaats meubels, maar Constructief bundelt meer activiteiten. Ook schilder- en decoratiewerken, groenbeheer en poetsen zitten in de dienstverlening.

“In de houtbewerking maken, plaatsen en herstellen we alle meubelwerk en keukenmeubilair. Ook voor algemeen schrijn- en timmerwerk kan je bij ons terecht: plafonds, trappen, ramen, daken, enz. Maatwerk komt hier wel nog altijd op de eerste plaats. In de reguliere sector is maatwerk vaak een kwestie van design en dus duur. Hier hebben de klanten wel het voordeel dat ze niet aan tussenpersonen gebonden

Danny Degraeve, werkt al 17 jaar bij Constructief

“Mijn taak is alles wat massief is: massieve binnendeuren, schuifdeuren, trappen, lattenwerk, enz. Ik werk volledig autonoom. Ik krijg opdrachten en voer ze uit. Maar werkdruk zoals in de privé is er hier niet. Ik ben niet opgejaagd, de sfeer is super en er is veel kameraadschap.”

CONSTRUCTIEF (KORTRIJK)

- ★ ° 1998
- 👤 60 medewerkers
- 🏠 Watermolenstraat 69, bus b
8500 Kortrijk
- 🌐 www.vzwconstructief.be

zijn. Ze kunnen rechtstreeks bij ons aankloppen, waardoor ze zeker zijn van marktconforme prijzen. Bovendien gaan we meestal eerst ter plaatse als we iets moeten installeren. We denken dan mee met de klant over techniek, esthetiek en duurzaamheid. Met onze ervaring kunnen we heel wat bijbrengen”, zegt Bart.

Als gecertificeerd en erkend schrijnwerker kan Constructief al op een aantal mooie referenties bogen. Het WU Wei hotel in Kortrijk, de kantoren van het ABVV in Roeselare of de Ahoi-boot in Kortrijk. En hoewel ze zich bewust low profile opstellen, doet de tamtam snel zijn werk.

“Dat we totaalprojecten aanpakken, helpt natuurlijk ook om klanten aan te trekken”, vervolgt Bart, “Die service is geleidelijk gegroeid. Als je een keuken ging plaatsen, vroegen de mensen of je die bv. ook kon schilderen. Op die vraag zijn we ingegaan. Nu doen we alle schilder- en decoratiewerken. Van vloerbekledingen tot plamuurwerk en behangen. Vaak werken we daarvoor samen met architecten en andere schrijnwerkers. Maar omgekeerd doen zij evengoed een beroep op ons.”

**“WE DENKEN MEE MET
DE KLANT OVER TECH-
NIEK, ESTHETIEK EN
DUURZAAMHEID.”**

Voor die projecten heeft Constructief een aantal ervaren schrijnwerkers in huis die de doelgroepwerknemers opleiden. We evalueren regelmatig en sturen bij waar nodig. “Onze mensen zijn geen volleerde meubelmakers. Maar met opleiding en begeleiding vormen ze samen wel een geoliede machine die prachtig materiaal aflevert. En dat is wat de klant tenslotte wil”, besluit Bart.

DE GROENE KANS (DIKSMUIDE)

De Groene Kans ligt een beetje verscholen in het industriegebied van Diksmuide. Maar onmiddellijk weet je dat je hier moet zijn. Een 'normaal' huis midden fabrieken en een tuin die overloopt in een prachtig natuurgebied. Het ademt gezelligheid uit. Van hier en vanuit leper vertrekken dagelijks mobiele ploegen die overal in de Westhoek in de weer zijn met groenonderhoud voor openbare besturen, plaatsen van omheiningen, knotten van bomen en onderhoud van fiets- en wandelpaden of kerkhoven. Het is maar een greep uit hun aanbod. Maar daarvoor kom ik hier vandaag niet. Ik wil graag proeven van hun befaamde confituren en siropen.

**“SNEL GEREKEND, VERLATEN
CA. 100.000 POTJES CONFITUUR
PER JAAR DE GROENE KANS.”**

Directeur Dominique Lapiere: “Biologische confituren en siropen zijn maar een kleiner luik van onze activiteiten, maar daarom niet minder waardevol. Onze mensen hier onderhouden de tuin, kweken en plukken er fruit, en verwerken die dan in de keuken tot confituren en confits. De meeste

confituren zijn op basis van bessen, zoals frambozen of stekelbessen. Je kan ze kopen met rietsuiker of appeldiksap. Confits maken we dan weer op basis van groenten: appel-venkel, uien en paprika. Alle producten worden verkocht in winkels als Bioshop, Dille en Kamille, Colruyt, ... onder onze eigen naam Vlierbos of onder een privaat label. Als ik snel moet rekenen, dan verlaten ca. 100.000 potjes per jaar de Groene Kans.”

Uiteraard gebeurt alles volledig biologisch in de Groene kans. Van de vrucht die wordt geplukt tot het potje dat de keuken verlaat. Veel van het fruit wordt aangekocht. De Groene kans moet immers heel het jaar door aan zijn partners leveren. Maar binnenkort komt daar wat verandering in. Op de nieuwe

- ★ ° 2000 (na fusie)
- 👤 124 werknemers
- 🏠 Sparkevaardekenstraat 4,
8600 Diksmuide
- 🌐 www.degroenekans.be

terreinen van de IJzerboomgaard zal er meer plaats zijn voor fruitbomen. Dominique: “We zijn erkend als biologisch teler en dat groene aspect trekken we ook door in de werking. Voor onze werknemers organiseren we heel wat vorming rond sorteren en beperken van afval. Ook sensibiliseren we hen op het vlak van mobiliteit. Korte afstanden doen we met de fiets of openbaar vervoer. We hebben vier dienstfietsen om bv. naar het centrum over en weer te rijden. Ecologie en duurzaamheid zijn voor de groep met wie we werken vaak niet eenvoudig. Bio is altijd een stuk duurder, maar we proberen hen wel tips en advies rond gezonde voeding te geven.”

Over naar de keuken. Een boeket van geuren waait me tegemoet als ik binnenstap. Tussen de confits en confituren merk ik nog de vlierbossiropen op. Gewone wintersiropen van salie, vlier of tijm en dan de zomersiropen om aan te lengen met wat water. Iedere siroop is volgens eigen, uniek recept en nieuwe creaties worden eerst geproefd. Een interessant vooruitzicht.

Karoline Waeles, werkt al 18 jaar in de Groene Kans.

“Ik help met de potjes te etiketteren, maar ik hielp ook al in de keuken en bij de ontwikkeling van nieuwe siropen. Hier is er een geestige sfeer, er zijn leuke collega's en ik heb mijn eigen inbreng in de producten.”

SOBO (BRUGGE)

Bij SOBO (Sociaal Ondernemen Brugge) hebben ze heel wat activiteiten onder één dak. Onder meer een catering- en een inpakafdeling, een sociaal restaurant en een isolatiedienst. Maar wist je dat ongeveer 80% van de kerkfabrieken in de regio Brugge een beroep doet op SOBO om hun patrimonium te onderhouden? En daarmee is SOBO tamelijk uniek in zijn werking.

- ★ ° 1999
2004 na fusie met de Steiger
- 👤 110 mensen over de verschillende afdelingen
- 🏠 Pathoekeweg 9 A7 - 8000 Brugge
- 🌐 www.sobo.be

Dirk Eeckhout, coördinator, vertelt: "De werking is eigenlijk ontstaan vanuit een zoektocht naar werk voor kansengroepen en meer bepaald voor vrouwen. Dat aanbod was tot dan toe niet voldoende aanwezig in onze werking. Poetsen van kerken was één van de ideeën en meteen een schot in de roos. We konden tamelijk snel 10 mensen aan het werk zetten."

Met de hulp van Monumentenwacht overtuigde SOBO heel wat kerkfabrieken van het belang van eenvoudig onderhoud van hun gebouwen. Teamleider van de afdeling monumentenzorg, Sophie Deruwe, vult aan: "Investeren in klein onderhoud betekent dat je kerken en andere monumenten beschermt tegen grote renovaties of slijtage van de inboedel. Een paar keer per jaar stofzuigen, dweilen of stof afnemen werkt heel preventief. Dat onderhoud gebeurt via richtlijnen van monumentenwacht. Een 16-de eeuwse biechtstoel bv. poets je niet op de alledaagse manier. De vloer van het begijnhof mag je niet met gelijk welk product of hoeveelheid water schoonmaken. En zo zijn er tal van voorbeelden."

SOBO komt een paar keer per jaar langs in een gebouw voor klein onderhoud. Maar daarnaast zijn er ook jaarlijkse, tweejaarlijkse of vijfjaarlijkse grote schoonmaakbeurten gepland. Dan wordt een kerk van kop tot teen schoongemaakt. Stof wordt van de pilaren verwijderd en raggen verdwijnen uit de hoeken. Daarvoor bouwt SOBO stellingen tot 8 meter hoog. En dat vraagt natuurlijk wat kennis. Dirk: "Onze teams deden in de loop der jaren heel wat ervaring op. En omdat de groep min of meer dezelfde is

gebleven, kunnen we nieuwkomers vrij makkelijk intern opleiden. Sowieso werken onze mensen altijd in teams van 2 of drie werknemers. Een ideale leerschool om in team te leren werken."

"ONGEVEER 80% VAN DE KERKFABRIEKEN IN DE REGIO BRUGGE DOET BEROEP OP ONS OM HUN PATRIMONIUM TE ONDERHOUDEN."

Niet alleen teamwerk maakt het werk zo interessant voor de doelgroep. Ook omdat het om vrij arbeidsintensief werk gaat, kan iedereen met 2 goeie handen aan de slag bij SOBO. "Onderschat dit poetswerk zeker niet", besluit Dirk, "Het is zwaar werk, maar kan ook door mensen met beperkte vaardigheden gedaan worden. Hun taken verdelen we onder in groot en klein werk aan de hand van duidelijke taakomschrijvingen. Bovendien is er de kerken zelden iemand aanwezig, wat bv. minder sociale interactie vraagt dan poetsen in burelen. Maar omdat ze regelmatig op dezelfde plaatsen terugkeren, zijn onze mensen ook al een soort aanspreekpunt geworden. En dat sterkt hen natuurlijk ook in wat ze doen."

WESTMADE (KRINGLOOPCENTRUM KUST VZW)

Oudenburg, Kringloopcentrum kust. Hier vind je het centrale magazijn en de bureaus van een organisatie die 4 kringwinkels onder haar vleugels heeft. Maar mijn interesse vandaag gaat uit naar Westmade. Over hoe je van een videodoos een ijsemmer kan maken. Directeur Bart Herremans : "Westmade is in 2010 gestart als innovatief project onder impuls van de provincie West-Vlaanderen. Het idee rijpte uit de vaststelling dat bijna de helft van onze textiel niet verkoopbaar is. Vaak zijn de stoffen te vuil of gescheurd. Met dat textiel wilden we iets gaan doen, liefst een eigen kledinglijn ontwerpen. Maar initieel bleek het interessanter om huishoudtextiel zoals zitzakken en kussens te maken. Deze duurzame en originele interieurelementen bleken een schot in de roos en we verkopen ze nu zowel aan bedrijven als aan particulieren. Het idee van een eigen kledinglijn raakte daardoor wat onder het stof, maar niet begraven. Want vandaag

**"HIER MAKEN WE ONVERKOOPBARE,
MAAR RECYCLEERBARE PRODUCTEN
ALS VIDEODOZEN OPNIEUW VERKOOP-
BAAR."**

ontwerpt iemand fulltime kledij uit niet-verkocht textiel en zorgen 5 werknemers voor de productie. De klant koopt zo altijd een uniek product. Recuptextiel is telkens anders."

Het centrale idee achter Westmade is materiaalhergebruik. Creatief omspringen met producten die niet meer hergebruikt worden. Vanuit die gedachte ging Westmade ook met kunststof aan de slag. Een materiaal waar, in tegenstelling tot vb. hout en textiel, bijna nooit mee gewerkt wordt. Kunststof is dan ook geen simpele materie. Om opnieuw te gebruiken moet het heel clean en zuiver zijn.

- ★ ° 2010
- 👤 8 werknemers
- 🏠 Stationsstraat 54b,
8460 Oudenburg
- 🌐 www.kringwinkelkust.be

.....▶ *Marale Maadanjian, werkt al 2 jaar voor Kringwinkel Kust*

"Ik bedenk de ontwerpen voor de kledingstukken en teken de kledinglijn uit. Ontwerpen is mijn ding en met mijn creaties kunnen dan nog eens mensen met weinig kansen aan de slag. Dat geeft zeker voldoening. Al zou het natuurlijk ook super zijn als ik ooit iemand op straat zou tegenkomen die mijn eigen creatie draagt."

Bart: "Het eerste jaar focusten we op onverkoopbare, maar toch recycleerbare producten zoals videodozen. In genoeg volume en vermalen kan je daar iets nieuws mee maken. Het productieproces ontwikkelden we samen met het Vlaams Kunststoffencentrum, waar onze kunststof in mallen wordt gegoten. En zo krijg je als output ijsemers, meetlatjes, eierdopjes, of kleine toepassingen zoals magneten. Uiteraard draaien we niet de grote volumes. Daarvoor zou je ook meer in middelen en mensen moeten investeren. In kunststof en textiel werken momenteel 8 mensen."

En de verkoop van die producten? "Daarvoor hebben we onder meer onze 'Merk-waardig'-winkels", besluit Bart, "Begonnen in Oostende, maar stilaan aan een opmars in heel West-Vlaanderen bezig. Roeselare heeft er al één en Brugge is in the picture. Het zijn winkels voor een heel breed publiek dat naar dat tikkeltje extra op zoek is voor zijn interieur, dat vintage of design zoekt of gewoon een leuk cadeau op de kop wil tikken."

**WOENSDAG 19.00:
GEZELLIG TAFELN MET VRIENDEN**

**NIEUWE SPULLETJES VAN AFGEDANKT MATERIAAL?
(KRINGLOOPWINKEL 'T RAD)**

**KRUIDEN
(DE KRUIDERIE)**

**HERSTELLEN VAN OUDE MEUBELEN
(DOMINO)**

**VLECHTEN VAN STOELN
(WOK)**

**BEREIDEN VAN BELEGDE BROODJES
(MOLENDRIES)**

WAT IS ARBEIDSZORG?

Arbeidszorg biedt arbeid op maat voor mensen die niet, nog niet of niet meer terecht kunnen in het gewone of beschermde arbeidscircuit door persoonsgebonden en/ of maatschappijgebonden redenen, zoals daar zijn: een psychische problematiek, een mentale of lichamelijke handicap, een justitieel verleden, problemen met sociale relaties, thuislozen, ... Arbeidszorgmedewerkers vormen een heterogene groep met een homogeen lot.

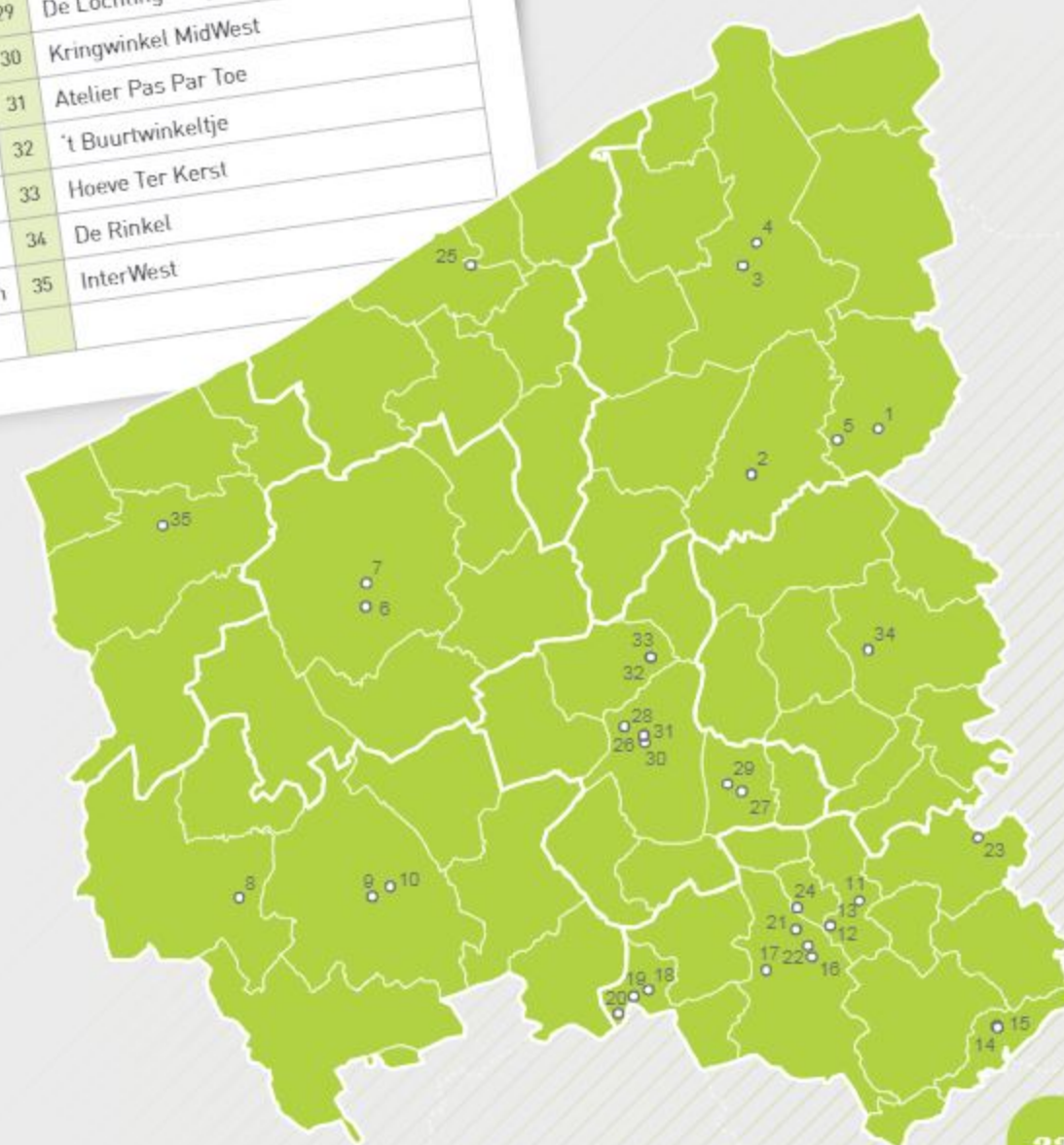
Arbeidszorg bevindt zich op een continuüm tussen zorg en arbeid, waarbij de nadruk kan overhellen naar één van beide naargelang de vraag en de mogelijkheden van de arbeidszorgmedewerker. De latente functies van arbeid; bevorderen van sociale contacten, structureren van de tijd, het verhogen van de zelfwaarde, etc staan centraal en bevorderen het algemeen welzijn van de arbeidszorgmedewerker. De dagelijkse praktijk erkent dat mensen die aan de onbezoldigde en vrijwillige arbeidsactiviteiten van arbeidszorg deelnemen stabiel worden in hun persoonlijke leven. Het gevolg daarvan is minder ziekte, minder herval en/ of (her)opnames.

De op productie gerichte of dienstverlenende activiteiten binnen arbeidszorg variëren enorm: enkele voorbeelden zijn klusjes- en groendiensten, stoelplechten, etiketteren, maken van belegde broodjes, verzorgen van dieren, strijken van linnen en wasgoed, maken van maaltijden en kweken van kruiden etc.

35 promotoren arbeidszorg in West-Vlaanderen

950 mensen actief in arbeidszorg in West-Vlaanderen

1	De Klus	19	Toemaatje
2	Kringwinkel 't Rad	20	't Veer
3	Vereniging WOK	21	Constructief
4	SOBO@werk	22	De Hond in 't Kegelspel
5	De Kruiderie	23	Tandem
6	De Groene Kans	24	Waak Beschutte Werkplaats
7	Jobbureau	25	De Oesterbank AZ Middenkust
8	SOWEPO	26	De Bieweg
9	Stuurkracht 2	27	Den Tatsevoet
10	Westlandia	28	De Lochting Roeselare
11	Hise	29	De Lochting Izegem
12	Buurthuis De Zandberg, Groep Ubuntu	30	Kringwinkel MidWest
13	Maatwerk, Groep Ubuntu	31	Atelier Pas Par Toe
14	Het Ganzenhof, Groep Ubuntu	32	't Buurtwinkeltje
15	Dienstverlening en Arbeid, Groep Ubuntu	33	Hoeve Ter Kerst
16	Domino	34	De Rinkel
17	Kringloopcentrum Zuid-West-Vlaanderen	35	InterWest
18	AC Travo		

www.sociale-ondernemingen.be

HARELBEEKSE INITIATIEVEN VOOR SOCIALE ECONOMIE (HISE)

- ★ ° 2006 (fusie in 2011)
- 👤 40-45 medewerkers
- 🏠 Arendstraat 62 bis,
8530 Harelbeke
- 🌐 www.hise.be

In enkele oude klaslokalen in Harelbeke, verscholen achter wat groen, tref je HISE aan, afkorting voor Harelbeekse Initiatieven voor Sociale Economie. Maar misschien niet voor lang meer. HISE verkast binnenkort naar een grotere locatie en dat heeft veel, zoniet alles, te maken met de groei van de organisatie. Coördinator Bart De Koning: "Arbeidszorg is maar een klein deeltje van HISE, er is bv. ook een groenservice, strijkwinkel en klusjesdienst. In arbeidszorg werken we samen met regionale bedrijven voor wie we producten inpakken. Eenvoudige handelingen die onze mensen makkelijk aankunnen zoals zakjes dichtlassen, in dozen steken of onderdelen verpakken. Maar die activiteit vraagt ruimte. Ruimte om de leveringen te plaatsen en ruimte om de afgewerkte producten in afwachting van transport te stockeren. Vandaag is ons maximum echt wel bereikt." HISE kijkt dan ook voortdurend hoe ze hun werk kunnen aanpassen of verbeteren, niet in functie van ruimte, maar in functie van hun werknemers.

Bart: "Alles draait rond onze mensen. Het werk is een positieve uitkomst, maar wel noodzakelijk in de begeleidingsmethodiek. We zijn constant op zoek naar nieuwe klanten, maar dat neemt onze

Dominique (3 jaar bij HISE) en Mireille (6 jaar bij HISE).

"Hier kan je bezig zijn met je handen, creatief zijn en het is afwisselend. Een groot verschil met in de fabriek werken. En zeker beter dan thuis zitten, waar je toch maar de muren op rijdt. Hier maak je ook nog vrienden en vriendinnen. We komen super goed overeen en soms ook niet." (lachen beiden)

basissmissie niet weg: de hulpvraag van mensen. Het is altijd in hun belang en volgens hun capaciteiten dat we werk creëren. Zo startten we een tijdje geleden met ons houtatelier, voor mensen die liever creatief bezig zijn. We maken er nestkastjes, tuinhekjes, boekenrekken en zelfs kasten op vraag van particulieren. Maar ons bekendste product is wellicht ons houten hobbelpaardje. Met enkele zaagmachines en een spuitcabine hebben we dit werk verder geprofessionaliseerd. Nu verkopen we ze onder meer in een winkel van Het Andere Geschenk." En ook de gemeente Kuurne doet beroep op HISE. Iedere vereniging die een fuif in Kuurne plant, moet herbruikbare bekertjes gebruiken. Die bekertjes worden dan afgewassen in het inpakatelier van HISE."

Net als het werk, is ook de doelgroep heel divers bij HISE. Bart: "Omdat we dicht bij de OCMW's van Harelbeke en Kuurne aanleunen, gebeurt ook daar het gros van

de doorverwijzingen. Dit zorgt voor een grote mix van mensen, met een heel diverse achtergrond, van generatiearmoede, vereenzaming, psychische problemen, enz." Tot slot neemt Bart me nog even mee naar de magazijnen van HISE. In het magazijn springen de ratten vallen meteen in het oog. "We hebben echt wel nood aan een nieuwe ruimte", besluit Bart al lachend.

**'ONS BEKENDSTE PRODUCT IS WELLICHT
ONS HOUTEN HOBBELPAARDJE, EEN DANK-
BAAR GESCHENK VOOR EEN BABYBORREL.'**

KRINGWINKEL MIDWEST

De kringwinkel is misschien wel het bekendste uithangbord van de sociale economie. Het maakt mijn bezoek aan de ateliers en het magazijn in Ingelmunster er niet minder indrukwekkend om. Op meer dan 10.000m² tref je, tussen metershoge muren van dozen, duizenden en duizenden spullen aan. En daartussen het ijverige geklop en gesorteer van enkele tientallen mensen. Dit is het hart van de kringwinkels in Midden-West-Vlaanderen. Coördinator trajectbegeleiding Maarten Del'Haye: "Alle kringwinkels in de regio worden nu van hieruit bediend: Tielt, Torhout, Izegem en Roeselare. Dat was vroeger niet zo. Toen hadden de verschillende kringwinkels elk hun ophalingsdienst, hun atelier, hun prijzen, enz. Op den duur bleek die spreidstand niet meer mogelijk. Je moest op één plaats heel veel aanbieden en je zat ook versnipperd in expertise. Er waren meerdere mensen nodig die bv. konden werken met hout, elektriciteit of fietsen. Vooral in omkadering was dat een probleem. Een concentratie van personeel, knowhow en prijzenpolitiek was eigenlijk een logische stap."

En daarom werd Ingelmunster het zenuwcentrum van de kringwinkels in het werkingsgebied Midden-West-Vlaanderen. Hier kunnen de kringwinkels de voorraad raadplegen en hun wensen doorspelen. Van hieruit vertrekken dagelijks zo'n 4 à 5 vrachtwagens voor

ophaling en verdeling en verwerken de verschillende ateliers de goederen die binnenkomen. Het elektro-atelier voor de apparaten, het houtatelier voor de meubelen en het fietsatelier voor fietsen, fitnessstoestellen en rolstoelen. Daarnaast is er nog een recyclage-atelier dat onverkoopbare goederen tot grondstoffen terugbrengt. Alle textiel,

"PER JAAR WORDT ER 1750 TON OPGEHAALD."

- ★ ° 2005
- 👥 100-tal medewerkers
- 🏠 Izegemstraat 70A,
8770 Ingelmunster
- 🌐 www.dekringwinkelmidwest.be

speelgoed, huisraad, boeken, enz. wordt ook in aparte teams verwerkt. Binnen die teams bestaan taakverdelingen volgens ieders competenties. Maarten: "Mensen van allerlei plimage werken hier door elkaar. Door in een mix te werken kunnen we best zoeken naar ieders vaardigheden. Dat gaat van klinken en bouten sorteren in het houtatelier tot en met de vrachtwagen rijden bij de ophalingen. Dat maakt dat onze werking altijd heel arbeidsgericht is." Onze 30-tal arbeidszorgmedewerkers werken verspreid over de verschillende vestigingen en binnen diverse afdelingen. Zij verrichten steeds ondersteunend werk op maat voor hun collega's, van twee halve dagen tot max drie dagen per week.

Toch blijft de winkel voor vele mensen nog onbekend. Maar meer of minder bekend, de kringwinkel blijft een gigantische logistieke operatie. Per jaar wordt meer dan 1750 ton of 600 B-vrachtwagens opgehaald. Dat is ongeveer 5kg per inwoner van het werkingsgebied en goed voor ongeveer 120.000km per jaar. Of drie ritjes rond de aarde.

Rik Bultinck, werkt al 2 jaar in het logistiek centrum

"Ik werk in het houtatelier, meubeltjes nazien en herstellen en klaar-maken om naar de winkels te sturen. De meubelfabrieken waar ik werkte zijn failliet gegaan, maar nu heb ik mijn plek gevonden. Ik amuseer me hier en hoop om hier nog een tijd aan de slag te zijn."

STUURKRACHT 2 (IEPER)

Aan de ingang van Stuurkracht 2 wacht Steven Logier, begeleider in het meubelatelier, me op. Bijna meteen troont hij me mee naar een merkwaardige kast in hun atelier. Het Labyrint heet ze, en ze zijn er wat trots op.

“Voor ons is die kast het tastbare bewijs dat sociale en reguliere economie elkaar mooi kunnen aanvullen. De kringloopwinkel leverde het basismateriaal. Onze medewerkers zetten de kast in elkaar en werkten ze af. Het advies voor de kleuren en de producten voor de afwerking kwamen van Colora, de verfwinkel”, vertelt Steven, “Die samenwerking bestaat al een tijdje. Colora stuurt mensen die een kastje willen renoveren door naar hier en levert ook alle afwerk materiaal. En de kringloopwinkel laat hier af en toe meubilair pimpen met producten van Colora.”

Het meubelatelier is één van de 4 werkplaatsen waar de medewerkers van Stuurkracht 2 terecht kunnen. Er is ook nog het was- en strijkatelier, het keukenatelier, en –als jongste- het tuinatelier. In deze ateliers maken ze onder meer belegde broodjes voor de Ieperse scholen, labelen ze kleren van beschutte werkplaatsen of doen ze de was (dweils en kledij) van het ziekenhuis. In het tuinatelier telen ze nu vooral groenten om warme maaltijden en soep te maken voor eigen mensen. Maar dat wordt in de toekomst uitgebreid. Ook het meubelatelier startte aanvankelijk heel bescheiden. Steven: “Een paar

Christian Mende werkt al 2-3 jaar bij Stuurkracht 2.

“Soms help ik in het magazijn, ben ik eens chauffeur of doe ik het fijn werk. Dat gaat vooral om details van meubels. Zo leer ik hier nog iedere dag bij over hout en technieken. Niemand jaagt me hier op, ik kan mijn werk goed doen en op het resultaat mogen we best trots zijn.”

- ★ ° 1995
- 👤 50 medewerkers
- 🏠 Haiglaan 31 E
8900 Ieper
- 🌐 www.stuurkracht2.be

jaar geleden kwam men gewoon met een kast in zijn auto aangereden. Nu zit er al veel meer systeem in. Mensen mailen bv. een foto van hun meubelstuk naar ons door. Daarna maken wij een offerte en plannen we het werk in. Klanten komen uit een heel brede straal rond Ieper met heel diverse meubeltjes. Momenteel zijn vooral grote eetkamers populair. Die waren er vroeger vooral in zware, donkere kleuren. Wij schuren ze af en zetten ze in een lichter, meer trendy kleur.” Zoals Steven het zegt, klinkt het simpel, maar in één zo'n meubelstuk kruipen toch heel wat uren.

“Een meubelstuk gaan we echt ontleden naar arbeid en naar werkprocessen. Grote vlakken afschuren, kleine vlakken afschuren, schilderen, fijn werk met beiteltjes, wrijven, enz. Iedereen doet een onderdeel waar hij goed in is. Daarbij streven we naar een hoge afwerkingsgraad. Want het is natuurlijk meer dan alleen maar meubeltjes

opknappen. Als je de tevredenheid ziet bij de klanten en de pluimpjes die ze naar onze mensen gooien, dan geeft dat iedereen hier een drive, een teken dat we met zinvol werk bezig zijn”, besluit Steven.

**“ONZE MEUBELS ZIJN HET TAST-
BARE BEWIJS DAT SOCIALE EN
REGULIERE ECONOMIE ELKAAR
MOOI KUNNEN AANVULLEN.”**

WERKT OOK (WOK) (BRUGGE)

Eén ding is zeker. Na mijn bezoek aan WOK bekijk ik kerst- en verjaardagskaartjes op een heel andere manier. Het is bijna niet te geloven hoeveel handelingen er in zo'n kaartje kruipen als je het achteloos in de winkel bekijkt. Lijmen, plakken, plooiën, plastificeren, ... de werknemers van WOK voeren ze met vakkundige precisie uit. Coördinator Kristien Soenen: "Bij het inpakken van kaartjes is de diversiteit aan taken inderdaad groot. Dat geeft onze werknemers een zekere flexibiliteit maar ook de kans om bij te leren. Niet iedereen kan bv. meteen met een lijpistool aan de slag." De kaartjes zijn zowat de kernactiviteit van het inpakatelier waar ook mailings verzendklaar worden gemaakt en pralinedoosjes worden geplooid. Maar het inpakatelier, in de gebouwen van de technische dienst van het OCMW Brugge, is maar één facet van de heel diverse werking van WOK.

"WOK is eigenlijk gestart met een buurtwerking die langsgaat bij zorgbehoevende Bruggelingen om allerlei klusjes en taken uit te voeren", vertelt Kristien, "Van werken in de tuin tot een lekkende kraan herstellen en boodschappen doen. Het unieke aan deze dienst is dat de werknemers individueel bij de mensen langs gaan. Dat vraagt een zekere durf en vertrouwen. Die taken zijn zeker niet voor iedereen weggelegd. Maar het is dus wel uniek

dat wij met onze werknemers zelfstandig aan de slag gaan bij particulieren. Een heel belangrijk maatschappelijk signaal waarmee we willen zeggen: dit werkt ook."

**"IN HET INPAKATELIER ZIT
ÉÉN VAN DE OUDSTE
AMBACHTEN VAN BRUGGE
VERSCHOLEN:
BIEZENVLECHTEN."**

- ★ ° 1997
- 👤 Ongeveer 100 medewerkers
- 🏠 Ruddershove 4,
8000 Brugge
- 🌐 www.wokbrugge.be

Fanny Vercauteren:

"Ik werk al anderhalf jaar bij WOK, vooral in 't inpakatelier. Ze noemen me hier ook wel eens 'de vlinder', omdat ik een beetje van alles doe, zoals kaartjes plooiën, koordjes bevestigen, lijmen, ... Ik werk hier supergraag, de druk is er niet zo en ik voel me gewoon beter hier dan in een klassiek bedrijf. Je kan praten over problemen en de sfeer is gemoeidelijk."

Terug naar het inpakatelier waar ook één van de oudste ambachten van Brugge verscholen zit: het stoelenvlechten. "De kennis van het stoelenvlechten, zelfs met echte biezen, is doorheen de tijd bij WOK beland. Binnen de organisatie delen we die kennis zodat er nu 3 mensen de techniek kennen. Het is natuurlijk heel intensief en secuur werk aan een traag tempo. En om stoelen zitten we nooit verlegen. Antiquairs, particulieren of bedrijven, ze vinden allemaal de weg naar ons atelier."

Tot slot vind je bij WOK ook een houtatelier en een groepswerking die onder meer grote tuinen onderhoudt. Binnen- of buitenwerk, eenvoudig of complex, onder de vleugels van WOK schuilt een rijk takenpallet. Bij het buitengaan valt me nog een rek vol boeken op. "Ja, die komen van de bib in Brugge. Als je daar een boek ontleent, is de kans groot dat wij het plastificeerden", besluit Kristien.

**DONDERDAG 14U:
SNEL BOODSCHAPPEN DOEN**

**RUITENWISSERS
(OPTIMAT)**

**VLOERREINIGER
(MARIASTEEN)**

**METAALDRAAD
(ARCOTEC)**

**KEUKENZOUT, HAGELSLAG, KOEKJES
(INTERWEST)**

**INPAKKEN VAN VOEDINGSWAAR
(WESTLANDIA)**

WAT ZIJN BESCHUTTE WERKPLAATSEN?

Een beschutte werkplaats is in de eerste plaats een onderneming voor alle werkwillige personen met een arbeidshandicap die tijdelijk of definitief niet of nog niet in een klassiek bedrijf terecht kunnen. Beschutte werkplaatsen kunnen ook een groepje werknemers via enclave-werk op de werkvloer van de klanten laten werken.

Traditioneel werken beschutte werkplaatsen in onderaanneming van grote en kleine bedrijven, met wie ze een win-win relatie uitbouwen. Beschutte werkplaatsen zijn met hun innovatieve technolo-

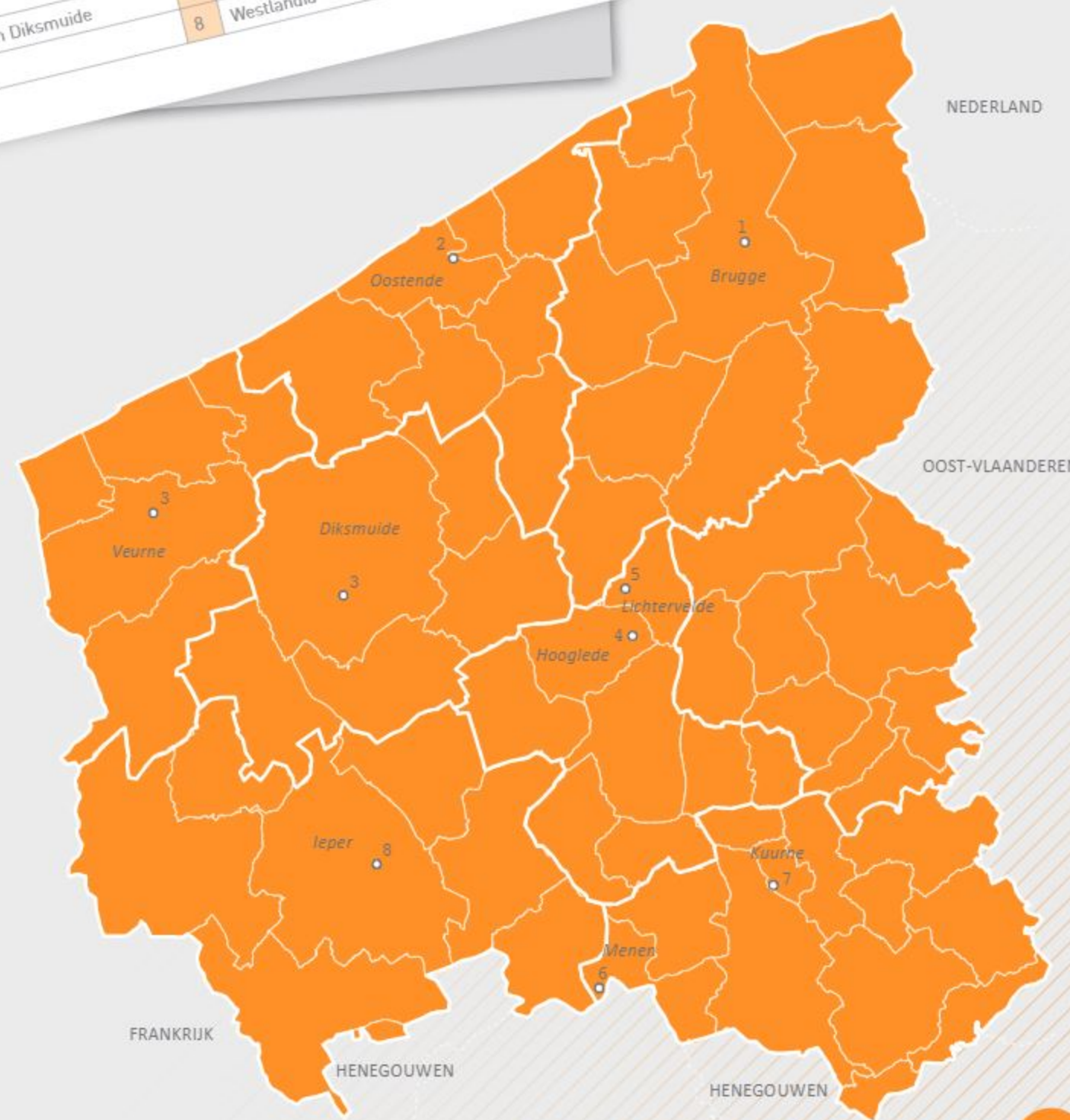
gieën goed uitgerust om professioneel en flexibel elk project aan te pakken, en hecht daarbij bijzonder veel aandacht aan de individuele ontplooiing van elke medewerker.

Klanten van beschutte werkplaatsen komen uit alle traditionele industriële sectoren : metaalbewerking, houtnijverheid, elektronica, voeding, recyclage, verpakkingswerk. De laatste jaren ontwikkelden de beschutte werkplaatsen ook interessante projecten in de dienstensector, bijvoorbeeld groenzorg.

8 beschutte werkplaatsen in West-Vlaanderen

5551 mensen aan het werk in West-Vlaamse beschutte werkplaatsen

1	Arcotec	5	OptimaT
2	De Oesterbank	6	't Veer
3	InterWest Veurne en Diksmuide	7	Waak BW vzw
4	Mariasteen	8	Westlandia

www.sociale-ondernemingen.be

OESTERBANK (OOSTENDE)

- ★ ° 1966
- 👤 Ongeveer 400 werknemers
- 🏠 Vaartblekersstraat 15
8400 Oostende
- 🌐 www.oesterbank.be

**“ONZE LOCATIE VERPLICHT
ONS OM UNIEK TE ZIJN.”**

Ooit begonnen in een garage aan de Oesterbankstraat in Oostende, is Oesterbank vandaag uitgegroeid tot een industrieel toeleveringsbedrijf met meer dan 400 werknemers. Het geheim achter de groei? Misschien gewoon een gezonde ondernemingsgeest. Of is er meer aan de hand? Algemeen directeur Luc Rosseel: “Eigenlijk verplicht onze locatie ons om uniek te zijn. Achter ons ligt de zee en in de omliggende regio is het werk beperkt. Daarom moeten wij ervoor zorgen dat het voor klanten uit het binnenland echt wel de moeite loont om naar hier te komen. Vroeger deden we dit door bijna als enige werkplaats voor de automobielsector te werken. Vandaag doen we dit door ons op een specifiek arbeidsproces te focussen: het maken van kleine repetitieve reeksen. Dat is eerder uitzonderlijk in onze sector waar men meer naar langlopend werk zoekt. Wij zoeken bewust moeilijke, planningsgevoelige en voor de klanten dringende productiereeksen.”

Marc, werkt iets meer dan 10 jaar bij Oesterbank

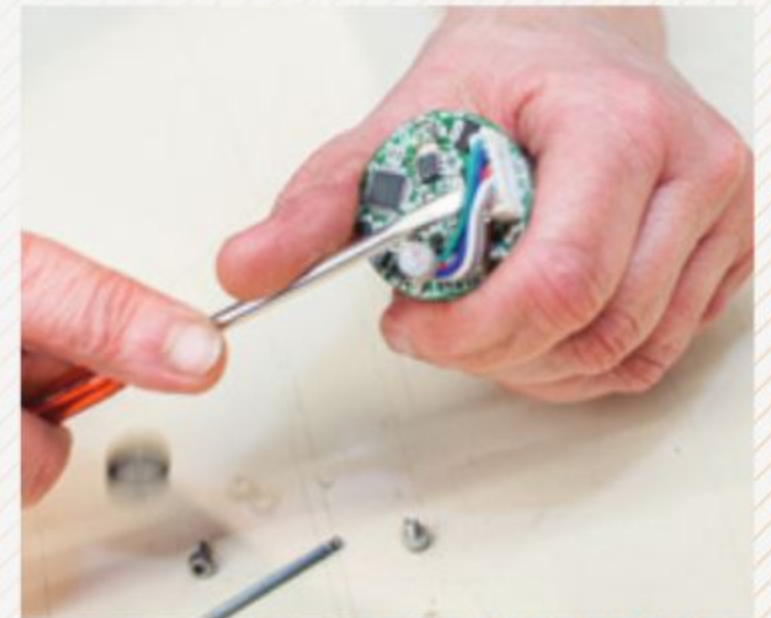
“Ik ben blij hier te werken, want ik was lang op de sukkel. Hier heb ik tenminste aanspraak en sociaal contact. Ik ben polyvalent arbeider en voer o.m. preassemblage uit. Sinds ik in een zelfsturend team zit, leef ik voor dat team. Ik zou zelfs mijn congé verzetten.”

Bron: Oesterbank buitengewoon, mrt 2012, p. 59.

Het klinkt allemaal wat technisch, maar het kroonjuweel van Oesterbank maakt veel duidelijk. En dan spreken we over de enorme verzamelautomaat in de centrale hal. Deze machine combineert volautomatische picking, scanning, rollenbanen, enz. om snel te leveren. Volle magazijnbakken worden op de transportband gezet en, afhankelijk van de opdracht, stelt het computersysteem een bakkentreinje samen. In het eindstation zitten 10 mensen die uit elke bak één onderdeel nemen en zo een pakket samenstellen. De automaat verzamelt zowel grote als kleine reeksen en kan leveren binnen 4 uur.

“Het eindresultaat zijn dan bv. de zakjes met bediening, boekje, batterijen, enz. die bij je TV of airco zitten. Voor Daikin gaat dit om meer dan 5000 verzamelingen voor allerlei verschillende modellen. Het proces voor Daikin is zo geïoptimaliseerd dat een medewerker bij Daikin zelf de picking over het internet kan aansturen. De machine ontvangt de opdracht, de zakjes worden gemaakt en toegelast en gaan meteen naar Daikin”, zegt Luc, “Als je kleinere reeksen draait, is er natuurlijk meer nood aan omkadering. Maar dat lossen we op met heel innovatieve arbeidsorganisatie. Onze zelfsturende teams sturen zichzelf aan. Met digitale informatieborden, extra opleidingen, grote betrokkenheid, enz. Door die moderne organisatie en het gebruik van hoogwaardige technologie slagen we er in een unieke toeleverancier voor veel bedrijven te zijn.” Of zoals iemand ooit treffend de baseline van Oesterbank aanvulde. “Buiten gewoon, binnen uniek.”

OPTIMAT (LICHTERVELDE)

"OptimaT mag je zien als een beschutte werkplaats die 13 KMO'tjes onder één dak verenigt." Een treffende beeldspraak die mooi de werking van optimaT samenvat. Aan het woord is Marianne Deseure, verantwoordelijk voor financieel beheer en personeelsbeleid. "Er is dus voldoende variatie voor aangepaste Tewerkstelling en optimale Tevredenheid. En dat is waar optimaT voor staat. Tevredenheid voor de werknemer en Tevredenheid voor de klant. Voor die klant zijn wij een innovatief toeleveringsbedrijf met heel wat activiteiten. Van eenvoudige handelingen zoals verpakken tot complexere taken als assembleren, ultrasoon lassen, poederlakken en kleine elektriciteits- en verlichtingswerken. Onze mensen gaan ook ter plaatse bij klanten allerhande montage- en verpakkingswerken verrichten. Of ze staan in voor het groenbeheer van bedrijven of besturen en doen onderhoud van vb. kantoren en feestzalen."

Het moet gezegd, de lijst is indrukwekkend. We beseffen dan ook niet hoe vaak we met het werk van optimaT in aanraking komen. Het verluchttingsroostertje in je Honda, Mercedes, Renault of Ford? optimaT. Het blauwe houdertje waaruit je de zondagskrant bij de bakker haalt? optimaT. De kast waarin je elektriciteitsmeter huist? optimaT. Het klepje dat aanduidt of je stofzuigerzak vol is? optimaT.

Marianne: "Soms gaat het om producten die meerdere afdelingen doorlopen. Een ventilatiesysteem voor in nieuwbouwwoningen bijvoorbeeld begint in onze metaalafdeling, gaat dan naar het poederlakken en krijgt in de elektriciteitsafdeling de interne behuizing. Vaak zijn de arbeidsprocessen een stuk eenvoudiger."

**"WE BESEFFEN NIET HOE
VAAK WE MET HET WERK
VAN OPTIMAT IN AANRAKING
KOMEN."**

- ★ ° 1974
- 👤 410 personeelsleden
- 🏠 Kortemarkstraat 86
8810 Lichtervelde
- 🌐 www.optimat.be

Nele Meyns, werkt al 6 jaar in optimaT

"Ik verpak etiketteermachines van Dymo en dat doe ik supergraag. Fijne collega's, supersfeer en tevreden dat ik kan werken. Ik ga ook naar Cercle Brugge om er te poetsen en de was te doen van de spelers. Dat is helemaal anders. Ook daar heb ik een goed contact met spelers en trainers. Zo mag ik altijd naar de jaarlijkse barbecue."

Maar al ons werk samen, zowel voor grote als kleine klanten, biedt de nodige flexibiliteit en uitdagingen voor onze werknemers. Het gaat immers om mensen met beperkte, maar diverse mogelijkheden. Bij prospectie naar klanten speelt innovatie dan ook een grote rol. Zo zijn we nu aan de slag in een toprestaurant waar drie mensen poetsen en één iemand in de keuken meehelpt onder leiding van een begeleider. Hopelijk kan dit model dan inspirerend werken voor andere restaurants in de regio. Evengoed begeleiden we mensen die naar het reguliere circuit willen overstappen. Voor bedrijven liggen hier nog een pak mogelijkheden. Ik denk meteen aan ons project optimatec, waardoor bijvoorbeeld iemand van ons personeel nu 2 dagen per week bij Cercle Brugge werkt, met een volwaardige arbeidsovereenkomst. Een mooi resultaat waar alle betrokkenen bij winnen."

WAAK (KURNE)

- ★ ° 1965
- 👤 1800 personeelsleden
- 🏠 Heirweg 125,
8520 Kuurne
- 🌐 www.waak.be

**“DE KANS DAT WAAK WEL IN JE
HUIS ZIT, IS BIJZONDER GROOT”**

Siemens, Vaillant, Miele, Daikin, De namen van de klanten van Waak klinken als een klok. Waak is dan ook een speler op Europees topniveau. “Als je Waak in enkele woorden zou moeten omschrijven, dan is internationaal er zeker één van”, vertelt algemeen directeur Tim Vannieuwenhuyse, “En dat is vooral op het conto van onze bedradingsafdeling te schrijven. Op Europees vlak zijn we daarin uniek door ons hoogtechnologisch werk met mensen die het moeilijker hebben, maar ook door de enorme diversiteit aan sectoren die we bedienen. Daarom is de kans dat Waak niet in je huis zit heel klein: de verwarmingsketel, de circulatiepomp, de wasmachine, de boiler, de frietpot, de dampkap, noem maar op, daar zit meestal elektrische bedrading van Waak in. Onze assemblages variëren dan ook van heel eenvoudig tot uiterst complex. Die laatste zijn bv. kabelbomen voor treinstellen, pikdorsers of broedinstallaties.”

Tom Laruweere, al 3 maanden bij Waak:

“Momenteel help ik om pralines, koeken, truffels, chocolades, snoep enz. in dozen of zakjes te steken, maar ik werkte ook al in andere afdelingen. Het bevalt me hier zeer goed, ik werk hier supergraag en het werk is dicht bij huis. Met de feestdagen eten veel mensen onze producten en dat maakt me wel trots. Ik denk dat we wel 10 miljoen pralinedoosjes op een jaar laten vertrekken.”

Internationaal betekent ook je aanpassen aan een conjunctuurgevoelige markt. In een hoogtechnologische sector als bedrading zoeken bedrijven tegenwoordig naar partners die kleinere oplages kunnen voorzien zonder kwaliteitsverlies of groot prijsverschil. “En dat brengt ons bij een tweede begrip dat onze organisatie typeert, namelijk innovatie”, gaat Tim verder, “Met kleinere oplages van producten komen kleine, wisselende en dus minder repetitieve handelingen. Maar dat vraagt iets meer van onze werknemers. Daarom introduceerden we de smartcoach, een virtuele begeleider die alle stappen in een proces mee doorloopt. Met behulp van beeld en klank kunnen onze mensen zelfstandig werken. Instructies geven wordt beperkt zodat onze begeleiders meer ruimte hebben om echt te begeleiden, met mensen te werken.”

Innovatie is er ook op het vlak van kwaliteit. Tim: “Een voorbeeld. Bij één van onze producten is drukverlies absoluut te mijden. Daarom controleren camera's in de smartcoach of het eindproduct correct is. Die grondige controle en een serienummer maken dat het stuk ook traceerbaar is. Achteraf kan je dan kijken wat er eventueel fout ging. Zonder die absolute kwaliteitsgarantie zou de klant ons dit werk nooit toevertrouwen. Kwaliteit is voor hem veel belangrijker dan die laatste eurocent.”

Ik eindig mijn bezoek met een wandeling door Waak. De bedrijvigheid is enorm. Van alle werknemers werkt ongeveer de helft in de bekabeling. De andere helft zorgt voor een bijzonder divers producten- en dienstenaanbod voor grote en kleine klanten. Een opsomming is ondoenbaar. Dan maar een leuk weetje. De pingpongtafels van Decathlon? Die maken ze hier. Jaarlijks gaan er zo'n 35.000 de deur uit.

'T VEER
(MENEN)

Overal rond en in de aanzienlijke fabriekshal van Recylec (Veer4) staan tientallen bakken met afgedankt elektronisch materiaal. De oogst is indrukwekkend. Ik vraag directeur Herman Wenes van 't Veer of dit het resultaat is van een maand inzamelen. Hij schudt glimlachend het hoofd. Dit is wat om de 2 dagen van de containerparken komt. Je moet het zien om het te geloven. "Ja, een mens produceert wat afval in zijn leven", zegt Herman, "Wat we hier doen is dus niet alleen zinvol voor onze werknemers, maar ook voor de maatschappij. Wij helpen de afvalberg verminderen. Wie bijvoorbeeld een telefoon koopt, of een ander stuk kleine elektronica, betaalt daar een recupelbijdrage voor, de kost om zijn product later tot nieuwe grondstoffen te recyclen. 50% van al dat materiaal wordt hier door onze buur Galloo gerecycleerd, maar eerst passeert het door onze handen. Koperdraadjes worden afgesneden, batterijen en printplaten uitgehaald, enz. Zonder dat werk is het product niet klaar om makkelijk te recyclen. Daarna kan men wel starten met bv. het koper te smelten, metaal te recupereren of nieuwe korrels uit plastic te maken. Dit recupelverhaal is redelijk uniek voor een beschutte werkplaats. En we willen daar blijven op inzetten. Daarom zijn we met onze grote buur Galloo aan het zien hoe we plasmatv's, lcd's of zonnepanelen kunnen verwerken."

Voor Herman is de samenwerking rond Recupel treffend voor zijn visie op sociale economie: "Er is geen sociale of reguliere economie. Er is maar één economie. We hebben elkaar nodig. De één focust op het product, de ander op de kwetsbare mens en hoe hem via zinvolle arbeid laten functioneren. Maar uiteindelijk kan de één niet zonder de ander om een opdracht tot een goed einde te brengen."

**"ONS RECUPELVERHAAL IS
UNIEK VOOR EEN BESCHUTTE
WERKPLAATS."**

- ★ ° 1984
- 👤 650 werknemers
- 🏠 Industrielaan 32 ,
8930 Menen
- 🌐 www.bw-tveer.be

*Nick Gobert en Kristof Soenen,
werken beiden al 8 jaar in 't Veer.*

"We halen batterijen uit speelgoed of GSM's en legen de verschillende boxen vol afgedankte elektronica die van de containerparken komen. Dit is echt leuk en zinvol werk. De sfeer is hier super."

Die opdrachten variëren nogal bij 't Veer. Naast recyclage zijn er ook nog de afdelingen textiel, electro, hout, metaal, verpakking en de enclaves. Een enclave is een groep mensen uit een sociale economiebedrijf die in een regulier bedrijf gaat werken. Herman: "Voor al die afdelingen hebben we heel uiteenlopende klanten. Dat is ook nodig omwille van ons heel divers publiek. Van mensen met een handicap tot mensen die moeilijkheden vinden om een job te vinden. Onze klanten ontwikkelen nieuwe dingen voor hun klanten. Wij zorgen dat ze gemaakt worden met de meest interessante workflow. Voor een producent van zitzakken bv. kunnen wij voor zijn e-commerce binnen 48 uur de zitzak leveren in de kleuren die de klant op de website kiest. Of voor onze klant Thule assembleren wij volledig het instaptrapje voor caravans. Telkens een heel verschillend arbeidsproces, maar wel op maat van onze doelgroep."

VRIJDAG: 20U
NETWERKEVENT

▶ WAT ZIJN INVOEGBEDRIJVEN?

Invoegbedrijven zijn ondernemingen die bereid zijn kansengroepen een duurzame tewerkstelling te garanderen met aandacht voor opleiding en begeleiding in een arbeidsomgeving waar maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal staat.

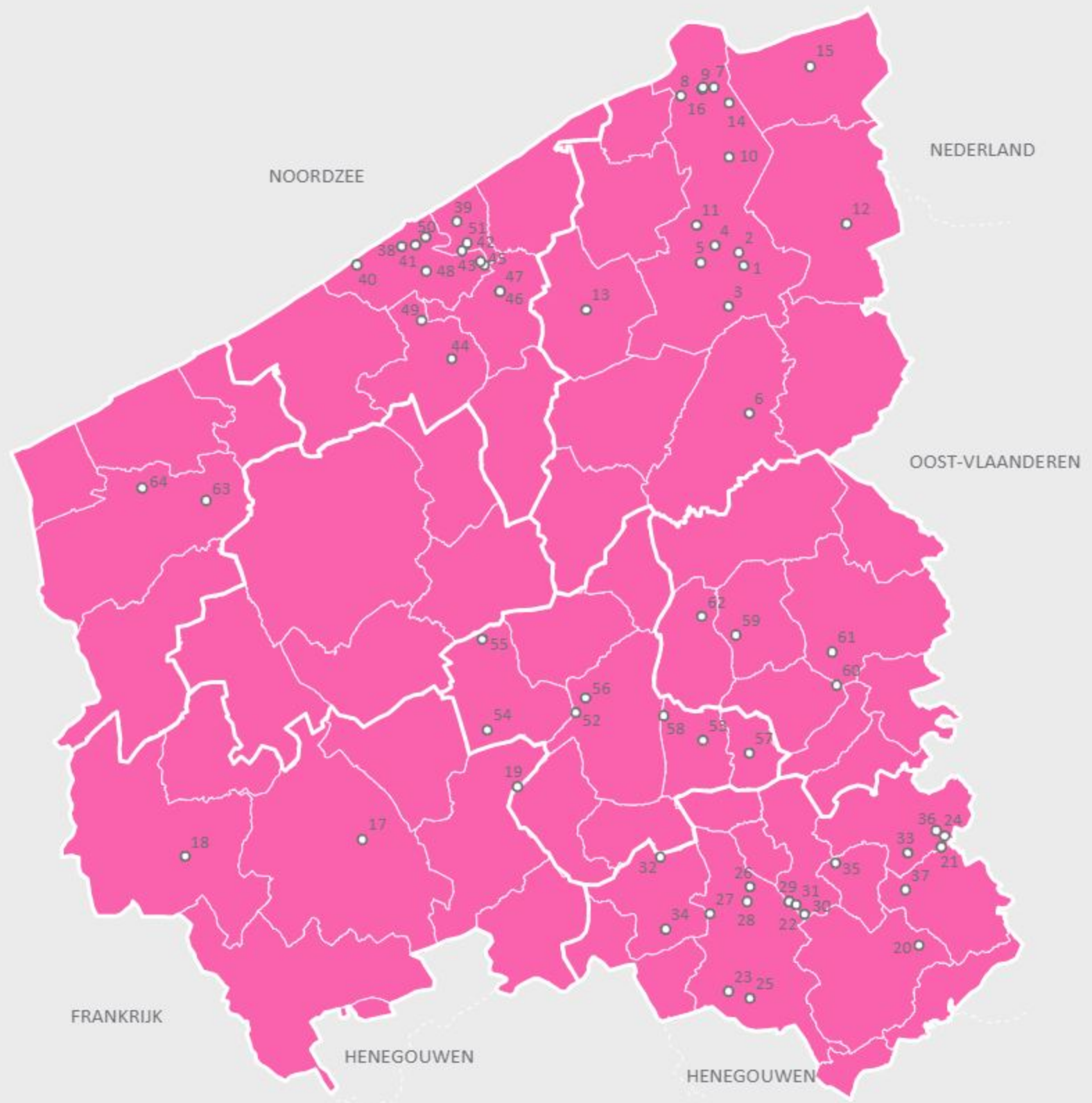
Wat 'ritsen' is bij een invoegstrook, is hier het 'invoegen' van de 'invoegwerknemers' in de onderneming. Met een tijdelijke loonkostsubsidie voor het aanwerven van de betrokken werknemer stelt de onderneming zich garant om de werknemer zo goed als mogelijk 'in te voegen' in zijn onderneming en te omringen met opleiding en begeleiding om de opdracht aan te gaan. Na verloop van twee jaar en bij het aflopen van de subsidie is de invoegwerknemer een volwaardige werknemer geworden van het bedrijf en 'rijdt' hij mee op de normale snelheid van alle anderen.

▶ 64 invoegbedrijven in West-Vlaanderen

▶ 309 invoegmedewerkers in West-Vlaanderen

1	Alfa-Thuis	33	Thermote & Vanhalst Group
2	Casa support	34	Deliclean
3	Diensten-Aan-Huis	35	Isolinvest
4	Duotecno	36	Matexi
5	Hornicub bvba	37	Rotolux
6	IBW	38	Dienstenbedrijf 't Poetshuis Oostende
7	ICO	39	Dienstenchequebedrijf JEANTIGA
8	La Bretagne Logistcs	40	Ditama r e
9	Gardec SDS	41	Fire Technics
10	SeaBridge	42	Natuursteenzagerij
11	Sign Service	43	Plumoo
12	Traca	44	Soetaert Algemene Ondernemingen
13	Verstraete K. & Zoon	45	Top-mix
14	Wallinius Wilhelmsen Logistcs	46	Verhelst Bouwmaterialen
15	Van Brabant Algemene Bouwonderneming	47	Groep Sleuyter
16	Multi-fish	48	Rodanar
17	Net'antwerk	49	Call-it
18	Page Electronica	50	Pleisterwerken Delruye
19	Kaasmakerij Passendale	51	Barias
20	3P Perfect propere plaats	52	Optpr i nt
21	Firma Cras	53	Westvlees
22	Makkie	54	Lavameat
23	Mobile Environmental Care - MEC	55	Acorpac
24	Ornipal	56	Monument Vandekerckhove
25	Renatex	57	Demgro
26	Speelokee-Skateconstruct	58	DV Fresh
27	Yello	59	Fresh Onions
28	Ahoi barbootel vzw	60	New Eurac
29	Soporté	61	Public Construct
30	Entrio	62	Bagro Voeding
31	D. Stadsbader - Flamand	63	Dienstenbedrijf SAPO
32	Delemeat	64	

ISOLINVEST (DEERLIJK)

Dat Isolinvest een bedrijf in groei is, is al duidelijk wanneer ik binnenstap. Stefaan Manderik, zaakvoerder, ontvangt me tussen de dampschermen en muren in opbouw van zijn nieuwe kantoor.

Maar niet alleen de verbouwing getuigt van groei. Samen met Jürgen Dewinter startte Isolinvest drie jaar geleden. Vandaag telt het bedrijf 15 werknemers. En hoewel de oprichters al heel wat ervaring op de teller hadden, blijft de groei indrukwekkend.

“Die groei komt er niet zomaar”, vertelt Stefaan, “Natuurlijk moet je er hard voor werken, maar dat is niet het enige. Een duidelijke visie op bedrijf, marketing en personeel is minstens even belangrijk. Onze isolatiewerken bestaan uit drie activiteiten: dakisolatie, spouwisolatie en zolderisolatie. Vooral met dat laatste zijn we tamelijk uniek. Meer specifiek gaat het om zolderrenovatie. Eentotaalaanpak van een zolderrenovatie waarin isolatie uiteraard een belangrijke rol speelt, maar ook andere werken als een velux of trap plaatsen, muurtjes zetten, kleine elektriciteitswerken, enz. Eigenlijk alles waar de gewone isolateur of schrijnwerker stopt. Dat maakt van ons één aanspreekpunt voor alle partners. Een transparante en duidelijke werkwijze waarbij de klant niet met 3 verschillende aannemers moet spreken.”

Als Isolinvest al een duidelijke visie op zijn bedrijfsstrategie heeft, dan zeker op hun personeelsbeleid. Stefaan: “Dat moet ook wel. Deze jobs vragen niet altijd een grote technische bagage maar wel een gedegen interne opleiding. Bovendien werken we veel met anderstalige werknemers, wat toch een andere aanpak vergt. Zo hebben we bv. iedere week een teamvergadering en zijn er driemaandelijks evaluatiegesprekken. Een goed beleid begint namelijk met communicatie. Dat helpt om je goed te voelen in je werk. Dat en een correcte verloning uiteraard.”

- ★ ° 2009
- 👤 1 invoegwerknemer
- 🏠 Harelbekestraat 112
8540 Deerlijk
- 🌐 www.isolinvest.be

Omwille van hun ervaring kreeg Isolinvest de tip om zich als invoegbedrijf te registreren. “De tip kwam van Samen Sterker, met wie we voor groepsaankopen isolatie samenwerkten”, vertelt Stefaan, “We hebben niet gearzeld om die aanvraag te doen, en onze erkenning is nu binnen. In onze teams zal de invoegwerknemer ondersteund worden door een begeleider. Die laatste leiden we daarvoor ook op. Daarnaast ontwerpen we een veiligheidsbrochure en plaatsen we overal kleurcodes in ons atelier. Op een werkfiche zal dan bv. staan dat ze een gele stelling moeten meenemen naar de job ipv een technische omschrijving. Opleiding en veiligheid zijn dus twee belangrijke aspecten.”

Om de stap naar een invoegbedrijf te zetten, kon Isolinvest op de nodige steun rekenen. Stefaan: “Ik heb me terdege geïnformeerd en ben naar een aantal info-avonden bij Kanaal 127 geweest (thans Huis voor Sociaal ondernemerschap Sinergiek). De ervaringen van andere bedrijven helpen ook natuurlijk. Zeker bij het voorbereiden van een dossier. Uiteraard moet je ook open staan voor de basisidee achter invoegbedrijven en bij uitbreiding voor sociale economie. Als je het enkel economisch bekijkt, denk ik dat je faalt. Maar goed, we staan bij het begin en hebben nog een weg af te leggen. In samenwerking met organisaties die daar ervaring in hebben, zal ons dat zeker lukken. Dit jaar (2013) werven we zeker één medewerker aan, misschien twee. Daarna zien we wel. Maar als we na 3 jaar 4 invoegwerknemers hebben, zal ik een heel tevreden iemand zijn.”

**“DEZE JOBS VRAGEN
EEN GEDEGEN
INTERNE OPLEIDING.”**

VERHELST BOUWMATERIALEN (OUDENBURG)

Vlak naast het kanaal, op een steenworp van de kringwinkel Kust, liggen de terreinen van Verhelst Bouwmaterialen NV. De twee hebben op het eerste zicht niets met elkaar te maken. En toch. Verhelst maakte in 2009 de keuze om de erkenning als invoegbedrijf aan te vragen. Op die manier werken ze nu ook met een aantal kwetsbare werknemers. Els Vermout, HR-manager: "Momenteel zijn er 7 invoegwerknemers in ons bedrijf aan de slag. En dat is wat ons betreft een succesverhaal. Uiteraard hebben we in het begin wat leergeld betaald. Mensen die langdurig werkloos zijn geweest of moeilijke familiale omstandigheden kennen, vragen soms een andere aanpak. Maar dat zijn we nu ontgroeid. Selecties lopen al heel wat beter en het personeelsbestand is stabiel."

Wat Els betreft, mogen alle functies voor invoegwerknemers opengesteld worden. Vroeger dacht ze dat eerder repetitief werk voor hen weggelegd was, maar die mening stuurde ze bij. Els: "Het beste voorbeeld is Ronny, die nu in een commerciële functie zit. Zijn verleden als arbeider en goede kennis van bouwmaterialen maken van hem een uitstekende toonbankverkoper. Ik denk ook aan onze administratief bediende Nastassja, die, na een opleiding bij de VDAB tot administratief

bediende, vlot de basics van boekhouden oppikte. Maar ook aan de mensen die in de betoncentrale werken. Daar praat je rechtstreeks met klanten, moet je verschillende soorten beton samenstellen en over de nodige computervaardigheden beschikken. Natuurlijk moeten voor bv. stabiliteitsberekeningen nog altijd geschoolde ingenieurs gezocht worden, maar ik zou er niet van opkijken mocht zich hier ooit een potentiële invoegwerknemer aandienen die aan dat profiel beantwoordt."

- ★ ° 1925
- 👤 7 invoegwerknemers
- 🏠 Stationsstraat 30
8460 Oudenburg
- 🌐 www.verhelst.be

**"COACHEN IS
EEN TAAK DIE JE
SERIEUS MOET
NEMEN"**

Aan de start van hun loopbaan krijgen de invoegwerknemers een peter toegewezen. Die persoon coacht hen, brengt hen de kneepjes van het vak bij of geeft training over specifieke vaardigheden. Zo weet de werknemer aan wie hij iets kan vragen, wat hij moet kunnen en binnen welke termijn. Els: "In dit systeem wordt ook de peter geëvalueerd. Coachen is een taak die hij serieus moet nemen. Van de werknemer verwachten we dat hij zijn job leert, maar daar stopt het niet bij. Hier streven we ernaar dat iemand onafhankelijk en zelfstandig kan werken. En dat hij na verloop van tijd in staat is om zelf na te denken over verbetervoorstellen."

De werkwijze is niet vreemd voor Verhelst. Uiteindelijk bestaat een groot deel van het personeelsbestand uit laaggeschoolde arbeiders. "Maar dat betekent niet dat we er geen tijd moeten insteken. Onze ploegbazen zijn geen pedagogen en toch wordt van hen verwacht dat ze iemand die iets zwakker staat opleeren. En dat vraagt een juiste houding", besluit Els.

WAT IS ACTIVITEITENCOÖPERATIE?

De Vlaamse Activiteitencoöperaties begeleiden mensen die hun ondernemersdroom willen realiseren en daarin ondersteuning zoeken door middel van coaching, training en aandacht voor persoonlijke groei. We hebben daarbij speciale aandacht voor niet-werkende werkzoekenden en voor mensen die een grote afstand tot ondernemerschap ervaren.

We bieden hen een gestructureerd en veilig kader aan, waarin ze hun project kunnen uitwerken en uittesten in de markt. Op het einde van het traject heeft de kandidaat-ondernemer zicht op de haalbaarheid om een eigen volwaardig inkomen te genereren uit een economisch duurzame en zelfstandige activiteit en kan hij een weloverwogen keuze maken.

In West-Vlaanderen is er één activiteitencoöperatieve: GUSTO – Ondernemen met goesting.

1 Activiteitencoöperatieve in West-Vlaanderen

57 kandidaat-ondernemers waren in 2012 in traject bij Gusto

MOVE ALL THE WAY (KORTRIJK)

Wie herinnert zich het programma "Voorbij de grens" nog? Prachtig vereeuwigd in een fotoboek van Lieve Blanquaert. "Voorbij de grens" vertelt het fascinerende verhaal van 10 mensen met een beperking die van West naar Oost door het ruwe land Nicaragua trekken. Stuk voor stuk mensen met pit en een sterke persoonlijkheid. Henk Beyaert was één van hen. Met een flinke dosis doorzettingsvermogen haalde hij het einde. Die eigenschap kwam hem ook uitstekend van pas toen hij besloot zijn eigen zaak te beginnen. "Maar eerlijk, zonder Gusto zou ik het niet gered hebben", steekt Henk van wal. "Ik speelde wel al langer met het idee om een eigen zaak te starten, maar ik had voor mijn ongeval een leuke en solide job. Dan ben je niet zo gehaast om te veranderen natuurlijk."

Henk vermeldt het eerder achteloos, maar in 2005 kwam hij in een auto-ongeval terecht, waardoor hij volledig verlamd raakte vanaf het middenrif. Daarvoor was hij aan de slag als techniker in de luchtvaartsector. De ervaring die hij daar opdeed met materialen als titanium en aluminium zouden hem later nog uitstekend van pas komen.

Henk: "Ik werkte hard om met mijn rolstoel volledig zelfstandig te kunnen leven. Dat betekent ook sporten, want dat kan ik niet missen. Vanuit mijn ervaringen met rolstoelbasket en handbike rijpte stilaan het idee om

daarin iets te gaan doen. Ik zag een tekort aan kennis en service bij sportmateriaal voor mensen met een fysieke beperking. Nederland is een groter sportland en heeft specialisten hierin, België niet. Mijn teamgenoten moesten vaak weken wachten om hun kapotte rolstoel terug te krijgen, terwijl sommige klusjes voor mij makkelijk uitvoerbaar zijn. Toen ik volledig werkloos werd, besloot ik het erop te wagen."

**"IEDERE ACTIEVE ROLSTOEL-
GEBRUIKER IN BELGIË MOET
MOVE ALL THE WAY LEREN
KENNEN."**

- ★ ° 2011
- 👤 Toekomststraat 41
- 🏠 8500 Kortrijk
- 🌐 www.movealltheway.be

Henk richtte zich tot Gusto met zijn businessplan en kon de begeleiding starten. Al snel bleek dat hij met herstellen van sportrolstoelen alleen het niet zou redden. De activiteiten werden op aanraden van Gusto uitgebreid. "Mijn doelgroep bleef wel de actieve en sportieve rolstoelgebruiker. Maar ik wou hen rolstoelen op maat aanbieden. Volledig afgestemd op het lichaam van de gebruiker met keuze uit verschillende modellen. Ik vond ook snel een leverancier, RGK uit Groot-Britannië, waardoor de zaak in een stroomversnelling kwam. Maar dat niet alleen. Op dat moment vond ik een partner in Pieter Debusschere, licentiaat kinesitherapie en zaakvoerder van Ortho-Kin. In de nieuwe zaak in Kortrijk heb ik nu mijn eigen atelier. Mensen die bij mij langs komen hebben ook andere zaken nodig, waarvoor ze bij Ortho-Kin terecht kunnen en omgekeerd", vertelt Henk.

En nu? Wel, de zaken gaan goed voor Henk. Hij haalt zijn omzetcijfers en kan al op een vast cliënteel rekenen. Wat hij doet, is uniek in België. Bovendien heeft hij de kennis en ervaring om zijn zaak echt geloofwaardig te maken. Zelf speelt Henk rolstoelbasket bij de nationale ploeg en is paralympisch kampioen handbike Wim Declerik klant bij hem. "Iedere actieve rolstoelgebruiker in België moet Move all the way leren kennen. De doelgroep is uiteraard niet groot, maar zij kunnen professioneel advies goed gebruiken. Net zoals ik advies kreeg van Gusto. En daar blijf ik hen dankbaar voor."

MAARTEN DEVOLDERE ←

FOTOGRAFIE (ROESELARE)

"Dit is mijn droomjob. Ik ben nog nooit zo gelukkig geweest als nu." Als statement kan het tellen natuurlijk. Maar de gelaatsuitdrukking bij Maarten Devoldere verradt dat hij het ook meent. Sinds hij als zelfstandig fotograaf aan de slag ging, legt Maarten zijn ziel in zijn werk. Daarvan getuigen ook zijn foto's in deze publicatie. Enkele jaren geleden scheen de zon iets minder fel. Toen was het nog zoeken en tasten welke richting hij zijn loopbaan wou uitsturen. "Gusto kwam eigenlijk op het perfecte moment", vertelt Maarten, "Ik ben er wel eerder toevallig bij terechtgekomen. Eigenlijk was ik op zoek naar een manier om als fotograaf in bijberoep te starten. Maar dat ging natuurlijk niet omdat ik werkloos was en een job vond ik niet meteen. Direct in hoofdberoep starten, was voor mij een veel te grote stap. Niet alleen financieel, maar ook mentaal. Voor sommigen is ondernemen een tweede natuur, anderen hebben daarin meer begeleiding nodig." Op een infosessie zag Maarten toevallig iets over Gusto passeren. Na een intakegesprek kon hij in het traject stappen. "Ik zag alleen maar voordelen. Je bent wel een beetje aan handen en voeten gebonden, maar je kan niet failliet gaan. Dat geeft de nodige zekerheid en gemoedsrust. Bovendien kan je je volledig voor je passie smijten. In bijberoep ben je toch heel wat minder vrij." Bij Gusto doorloop je een aantal fasen met een maximum tijdsduur. Na een aantal maanden opleiding,

advies en oriëntatie, kon Maarten al tamelijk snel naar de facturatiefase. In die fase start de kandidaat-ondernemer bij Gusto met factureren aan klanten. En intussen blijft de coöperatie hem of haar coachen en ondersteunen op financieel, commercieel en persoonlijk vlak.

**"JE WEET NATUURLIJK NOOIT, MAAR ZONDER GUSTO WERD IK WELLICHT NOOIT ZELF-
STANDIG."**

- ★ ° 2010
- 👤 zelfstandig fotograaf (2012)
- 🏠 spinnersstraat 65
8800 Roeselare
- 🌐 www.maartendevoldere.be

"Voor je de facturatiefase ingaat, moet je wel je project verdedigen natuurlijk. Je hebt daarvoor wel veel steun aan je collega's binnen de groep. Met tips, ervaringen, maar ook met werk. Eén iemand bouwde websites en had meteen een aantal klanten in de groep. Sommigen hadden ook foto's nodig. Zo had ik natuurlijk snel een aantal referenties. De groep helpt elkaar ongelooflijk. Je weet natuurlijk nooit, maar zonder Gusto was ik wellicht nooit zelfstandig geworden."

Een klein jaar geleden kon Maarten definitief de stap van Gusto naar zelfstandige in hoofdberoep zetten. Nu fotografeert hij huwelijken, producten, bedrijven of maakt hij reportages, portretten, enz. "Eigenlijk een beetje vanalles dus. Misschien zou ik nog wat meer voor kranten willen werken, maar ik kan niet klagen. Fotograaf is geen beschermd beroep, dus de concurrentie is hard. Maar ik haal nu iets meer omzet dan ik had verwacht, dus is het leuk werken. Uiteraard weet ik niet waar ik binnen 10 jaar zal staan, maar ik wil graag vooruitgaan. Ik ben blij dat ik de sprong heb genomen en Gusto bood me daarvoor een ideale springplank."

...► NAWOORD GOUVERNEUR

Zag jij wat ik zag ... ?

Het is duidelijk. Je komt sociale economie tegen in je dagelijkse activiteiten. Eigenlijk is het niet zo vreemd dat ik mij daar niet van bewust was. Het is ook niet aan een product of dienst te zien dat het van *sociale economie* afkomstig is. Dat kan enkel als de **kwaliteit** van de producten en diensten centraal staat.

Het is opmerkelijk hoe **creatief** sociale economie omspringt met de noden van de burgers. Dat noem ik pas innovatie! Een sneeuwtelefoon, het meten van de bandenspanning, de goed uitgebouwde fietspunten, het uitbaten van een dierenasiel, het onderhouden van bedrijfsfietsen, ontruiming en grondig reinigen van huizen, het poetsen van kerken, opleiding rond tablets om vereenzaming van ouderen tegen te gaan, ... Als er een nood is, speelt de sociale economie hier op in.

En dat allemaal met of omwille van de integratie van kortgeschoolden, allochtonen, personen met een handicap, ... kortom, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het productieproces wordt aangepast aan de (doelgroep-) werknemers. **Werk op maat**, zeg maar. Een kunde, maar één waar velen iets van kunnen leren.

Als gouverneur van West-Vlaanderen ben ik uitermate **fier en trots** op deze 200 ondernemingen die een speciaal hart wegdragen voor de mensen die het moeilijk hebben in onze maatschappij. Want, in West-Vlaanderen is het goed wonen, werken en leven. En daar heeft iedereen recht op! Door mensen de kans op arbeid te geven, krijgen zij, hun gezin en hun omgeving een kans op een beter leven.

Zoals er maar één West-Vlaanderen is, zo is er ook maar één economie. Bij sociale economie wordt economie ingevuld door het streven naar maatschappelijke winst. Een economie die focust op 'werk op maat voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt'? Zeg nu eerlijk, wie kan daar tegen zijn?

We moeten blijvend inzetten op overleg tussen sociale en klassieke economie. Zo vindt er enkele keren per jaar een provinciale ronde tafel plaats tussen de werkgevers uit de reguliere en de sociale economie. Samen overleg plegen omtrent hun activiteiten binnen die ene economie in West-Vlaanderen staat hier centraal. Hier en daar werkt sociale economie samen met klassieke economie. Neem nu de energiesoepers: zij isoleren daken. Wanneer zij niet meer aan de grote vraag kunnen voldoen of er zijn bijkomende werken noodzakelijk, werken ze samen met private partners. Een samenwerking die voor beide partijen een meerwaarde blijkt. In de toekomst zullen dergelijke samenwerkingen nog aan belang winnen.

Er is maar één economie. We moeten daarom ook 'sociaal' ondernemen in West-Vlaanderen stimuleren en ondersteunen. Ondernemingen in de sociale economie, maar ook startende ondernemers, moeten de ondersteuning krijgen die ze verdienen.

Voor deze publicatie heb ik 20 organisaties ontmoet (één tiende van alle sociale ondernemingen in West-Vlaanderen). Ik heb slechts een fractie kunnen tonen van wat sociale economie in het dagdagelijkse leven betekent. Om een overzicht te krijgen van alle organisaties in de sociale economie in West-Vlaanderen met hun producten en diensten, kan je terecht op de site: www.sociale-ondernemingen.be. Hier vind je het brede gamma van de West-Vlaamse sociale economie.

Ik geef het toe, ik was verrast! Verrast over de omvangrijkheid, kleurrijkheid, kwaliteit, creativiteit en **alledaagsheid** van de sociale economie in West-Vlaanderen.

Gouverneur van West-Vlaanderen
Carl Decaluwé

WIE ZOEKT, DIE VINDT...

Uw gids voor de sociale economie in West-Vlaanderen!

Eén klik verwijderd van alle **PRODUCTEN** en **DIENSTEN** van de West-Vlaamse sociale economie.

PARTICULIER

- De kleine klusjes in huis stapelen zich op?
- Het lukt even niet om het gras te maaien of boodschappen te doen?

Krijg terug tijd om te leven en laat u helpen door een ervaren werkkraacht:

www.win-tijd.be

BEDRIJF

- U wilt de minder strategische onderdelen van de supply chain van uw bedrijf uitbesteden?
- Uw bedrijf heeft nood aan meer ademruimte?

Verhoog de slagkracht van uw bedrijf en doe een beroep op een betrouwbare partner:

www.win-slagkracht.be

OVERHEID

- U wilt als gemeentebestuur uw burgers comfortdiensten aanbieden zoals strijkateliers, fietsenherstelling...?
- Bij welke sociale onderneming kan u aankloppen voor groenonderhoud, herstellingswerken...?

Zorg voor tevreden burgers:

www.win-tevredenheid.be

The screenshot shows the website interface with a search bar at the top. Below the search bar, there are three columns of services, each with a list of categories and a list of specific services.

VOOR PARTICULIEREN	VOOR BEDRIJVEN	VOOR OVERHEID
<ul style="list-style-type: none">Assistentie, verwerking en inpakkingBaan en reizenBaan voor personeelBoekwerk en mailingEnergyFotocollageSchone/vernieuwbare dienstenBaanHandelHerenICTLand en tuinbouwLogistieke activiteitenOnbepaald en schone/vernieuwbareVrij tijd en ontspanningSchone/vernieuwbare	<ul style="list-style-type: none">Assistentie, verwerking en inpakkingBaan en reizenBaan voor personeelBoekwerk en mailingEnergyFotocollageSchone/vernieuwbare dienstenBaanHandelHerenICTLand en tuinbouwLogistieke activiteitenOnbepaald en schone/vernieuwbareVrij tijd en ontspanningSchone/vernieuwbare	<ul style="list-style-type: none">Assistentie, verwerking en inpakkingBaan en reizenBaan voor personeelBoekwerk en mailingEnergyFotocollageSchone/vernieuwbare dienstenBaanHandelHerenICTLand en tuinbouwLogistieke activiteitenOnbepaald en schone/vernieuwbareVrij tijd en ontspanningSchone/vernieuwbare
<p>Een klik verwijderd van alle producten en diensten van de West-Vlaamse sociale economie.</p>	<p>Een klik verwijderd van alle producten en diensten van de West-Vlaamse sociale economie.</p>	<p>Een klik verwijderd van alle producten en diensten van de West-Vlaamse sociale economie.</p>

www.sociale-ondernemingen.be

IMPACT
social business concepts

POM
maakt werk van West-Vlaanderen

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

COLOFON

In opdracht van:

stuurgroep promotie sociale economie West-Vlaanderen

Redactie en vormgeving:

Hannibal

Fotografie:

Maarten Devoldere

Alle tewerkstellingscijfers zijn gebaseerd op cijfers van 2010 (Bron: Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen, cijfermateriaal 2006-2010, POM West-Vlaanderen) en cijfergegevens van arbeidszorg van de ronde tafel arbeidszorg van 2011. De kaartjes zijn gebaseerd op de laatst gekende cijfers en erkenningen van december 2012. We verontschuldigen ons indien er eventueel recente wijzigingen niet zijn opgenomen in deze publicatie.

©2013

Voor meer informatie verwijzen we door naar www.sociale-ondernemingen.be